Poštnina plačana v gotovini
Leto X, št. 137
Ljubljana, petek 14. junija 1929
Cena 2 Din

Naročnina znaša mesečno 26 Din, za inozemstvo 40 Din.

Uredništvo: Ljubljana, Knaflova ulica 5. Telefon štev. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126. Maribor: Aleksandrova cesta 13. Telefon št. 440. Celje: Kocenova ul. 2. Telefon štev. 190.

Rokopisi se ne vračajo. - Oglasi po tarifu.

JUTRO

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova ul. 54. Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Inseratni oddelek: Ljubljana, Prešernova ulica 4. Telefon št. 2492. Podružnica Maribor: Aleksandrova cesta št. 13. Telefon št. 455. Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2. Telefon št. 190. Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljubljana št. 11.842; Praha číslo 78.180; Wien Nr. 105.241.

Ljubljana, 13. junija.

Ratifikacijski dokumenti Lateranske pogodbe so izmenjani, italijanske oblasti so zapustile teritorij »Cittá di Vaticano« in nova papeška država je pristopila k svoji notranji ureditvi. Svet je z zanimanjem pričakoval kakšno ustavo bo dobila ta najnovejša suverena tvorevina ter se je mnogo ugibalo, ali se bo cerkvena država prilagodila državnim idejam moderne dobe in na kakšen način se bo to zgodilo.

Sveta Stolica pa se je odločila, da se tudi v posvetnem oziru strogo drži principa absolutne avtoritete in nova Cittá di Vaticano je po osnovnem zakonu, ki je stopil 10. junija v veljavo najpopolnejši primer absolutne države, kakršne so nam znane iz prvih dob srednjega veka. Papež je neomejen gospodar svoje države, on je izvor vse moči, v njem je koncentrirana vrhovna zakonodajna in upravna oblast.

Iz ustave, ki vsebuje vsega 21 členov navajamo najinteresantnejše določbe. Člen 1. pravi: »Papež, suveren države Vatikanskega mesta (»Cittá del Vaticano«) ima polno zakonodajno, izvršilno in sodno oblast. Dokler je sedež nezaseden, pripada ista oblast svetemu kolegiju (kardinalskemu), ki more zakonodajne odredbe izdajati samo v primeru nujnosti.«

Naslednji členi ustave določajo: Papež ima polno oblast nad vsemi organi in sodišči apostolske stolice in ravno tako tudi nad vsem, kar se tiče njegovega dvora. Neposredno mu je tudi podrejena uprava lastnine sv. Stolice in uprava le-te same, vatikanska knjižnica in arhiv, tiskarna in knjigarna. Njemu je pridržano predstavništvo vatikanske države po državnem tajništvu, kakor tudi odobritev proračunov in obračunov, ki jih predlaga guverner.

Papež si pridržuje pravico, da za določene stvari poverja naredbodajno oblast guvernerju države, ki je neposredno in izključno odgovoren papežu. Guvernerju je podrejeno papeško orožništvo, kateremu more v varnostne svrhe pomagati švicarska garda.

Civilnopravne stvari, za katere ni določeno, da jih razsoja en sodnik, in kazenskopravne, ko gre za sojenje zločinov, razsoja sodni dvor prve stopnje; vzklicno sodišče je »sveta rota«, a najvišje sodišče »sodni dvor signature«. V kazenskih stvareh sodijo prestopke posamezni ali več upravnih funkcijonarjev, katere določa guverner. Kdor smatra, da se mu je kršila pravica ali korist s kakim upravnim ukrepom, se more pritožiti na papeža po generalnem državnem svetovalcu.

Zastava papeževe države je rumeno-bela in ima na sredi belega polja prekrižana ključa, nad njima pa papeško trojno krono. Papeški grb tvorita prekrižana ključa s papeško triaro (trojno krono), državni pečat pa kaže ta grb, okoli katerega je napis: Država Vatikanskega mesta.

Za papeška sodišča veljajo do preklica v vseh stvareh, v katerih ne prihajajo v poštev kanonsko (cerkveno) pravo, apostolske konstitucije in druge cerkvene odredbe, zakoni kraljevine Italije z vsemi uredbami, v kolikor ne nasprotujejo božjemu in cerkvenemu pravu, cerkvenim odredbam ter lateranskima pogodbama. Tako velja v Vatikanskem mestu italijanski kazenski zakonik. Kdor na ozemlju papeške države izvrši kako dejanje proti življenju, nedotakljivosti ali osebni svobodi kralja, regenta, kraljice, prestolonaslednika ali poglavarja katerekoli tuje države ali proti načelniku italijanske ali katere druge vlade, se kaznuje z isto kaznijo, kakor bi bil kaznovan, če bi se bilo dejanje izvršilo na ozemlju države, kateri pripada oseba, proti kateri je bilo izvršeno kaznivo dejanje. Kazen za tistega, ki bi na ozemlju papeške države izvršil kako dejanje proti življenju, nedotakljivosti ali osebni svobodi papeža, je enaka kazni, kakor jo določa italijanski kazenski zakonik z ozirom na enaka dejanja proti italijanskemu kralju (smrtna kazen).

Z enakimi pridržki, kakor kazenski zakonik velja v papeški državi tudi italijanski zakonsko pravni red. Tujec, ki na ozemlju papeške države zagreši kaznivo dejanje, tudi le prestopek, se more aretirati, četudi ni bil zaloten pri dejanju, in se ne izpusti, ako ne položi predpisane kavcije.

Notarske posle opravljajo konzistorijalni odvetniki, ki jih imenuje guverner, čuvanje hipotek pa je poverjeno uradniku, ki je tudi podrejen guvernerju. Isti urad vodi in čuva tudi kataster po italijanskem zakonu.

Za trgovska in industrijska podjetja na področju papeške države veljajo, dokler ni drugačnih odredb, v polni meri italijanski zakoni in v Rimu veljavni trgovski običaji. Ravno tako veljajo v papeški državi do nadaljnjega določbe italijanskega civilnopravnega reda.

Kar se tiče vatikanskega državljanstva, so vatikanski državljani tudi žena, otroci, starši ter bratje in sestre vatikanskega državljana, če živi ž njim in imajo dovoljenje za prebivanje v Vatikanskem mestu. Vatikansko državljanstvo izgubi, kdor iz kateregakoli razloga neha prebivati v Vatikanskem mestu in Rimu. Ne izgubi se pa vatikansko državljanstvo, če se vatikanski državljan samo začasno mudi izven Vatikanskega mesta in ni izgubil pravice do prebivanja v papeški državi.

Naravno je, da se sicer zakonodaja papeške države popolnoma naslanja na italijansko odnosno jo sprejema za svojo. Izvzeti so le oni italijanski zakoni, ki so v nasprotstvu z načeli svete Stolice kakor n. pr. do očbe o braku, šolske odredbe itd. Čudno pa se sliši, da so bile usvojene tudi drakonske določbe političnega značaja in kazenskega zakona in celo smrtna kazen. Morda bo v tem oziru vendarle sledila še primerna revizija.

Pričakovati je sedaj še, da bo nova država notificirala svoj obstoj vsem onim državam, s katerimi je gojil Vatikan že dosedaj diplomatske odnošaje. V tem oziru je interesantno, da se je Amerika odločila odkloniti diplomatske zveze s papeževo državo. V Društvu narodov papeška država na osnovi posebne obveze, ki jo je prevzel papež v Lateranski pogodbi, ne bo zastopana.

Patriarhova bolezen je še vedno kritična

Po operaciji je včeraj nastopilo malo izboljšanje, vendar pa so zdravniki še vedno v velikih skrbeh – Molitve po vseh pravoslavnih cerkvah

Beograd, 13. junija p. Kakor smo že včeraj na kratko zabeležili, je patrijarh Dimitrije, vrhovni poglavar pravoslavne cerkve v naši državi, nevarno obolel. V zadnjem času je često tožil, da mu pešajo moči in da ga obhaja slabost. Povodom svečanosti Rdečega križa je pred par dnevi po bogoslužju odšel na slavnost, kjer pa mu je postalo slabo in so ga morali prepeljati domov. Legel je takoj v posteljo, toda postajalo mu je vedno slabše, tako da so morali pozvati zdravnike. Tekom včerajšnjega dne se je bolezen vidno poslabšala. Dopoldne je bil sklican zdravniški konzilij, ki je odredil takojšnjo prohibitivno operacijo, ki naj bi preprečila večjo nevarnost. Operacija je bila izvršena sinoči ob navzočnosti petih zdravnikov in skoro vseh članov sv. sinoda. Zdravniki in člani sv. sinoda so vso noč čuli pri bolniku, ki je bil nekaj časa v nezavesti.

Bolezen se tudi po operaciji ni izboljšala, marveč se še celo poslabšala, tako da so se danes širile po mestu alarmantne vesti. Tekom današnjega dne je posetil obolelega patrijarha maršal dvora polkovnik Aca Dimitrijević, ki se je po nalogu kralja informiral o njegovem stanju. Po vseh pravoslavnih cerkvah so se vršile danes po nalogu sv. sinoda molitve za patrijarhovo ozdravljenje. Člani sv. sinoda so stalno v bližini bolnika in se menjavajo ob bolniški postelji. Tekom današnjega dne je nastopilo malo izboljšanje, ki traja še zvečer. Vendar pa so zdravniki še vedno v skrbeh in še ne morejo izjaviti, da je kriza prebolena. Šele jutri se bo pokazalo, ali je bila operacija uspešna ali ne.

Pred konferenco evropskih agrarnih držav

Kmetijski minister Frangeš o mednarodnem kongresu v Bukareští — Pšenična kriza — Ugodne inozemske sodbe o položaju v Jugoslaviji

Beograd, 13. junija č. Minister za kmetijstvo dr. Frangeš, ki se je vrnil iz Bukarešte, je sprejel danes novinarje in jim podal daljšo izjavo.

O svojem bivanju v Bukarešti in o delu internacijonalnega poljedelskega kongresa je izjavil, da je ta kongres priredila »Comission Internationale Agriculture« v Parizu. Kongresi se prirejajo vsako leto v drugem mestu in rastejo ne samo po svojem obsegu ter številu udeležencev, temveč tudi po važnosti sklepov. Sklepi na teh kongresih so dali pobudo za osnovanje kmetijske sekcije na svetovni gospodarski konferenci v Ženevi l. 1927. Mednarodna komisija za kmetijstvo v Parizu vpliva tudi na poslovanja mednarodnega zavoda za kmetijstvo v Rimu. Delitev dela med tema dvema mednarodnima ustanovama za kmetijstvo odgovarja danes tudi predlogu, ki ga je dr. Frangeš sprožil kot predsednik kmetijske sekcije svetovne gospodarske konference in po katerem ostaja privatna inicijativa za podpiranje kmetijstva in zadružništva rezervirana komisiji v Parizu. Z velikim zadovoljstvom se more ugotoviti, da je bilo sodelovanje naše države na kongresu v Bukarešti zelo znatno, ker je bilo prijavljenih 17 referentov strokovnjakov iz naše države. O tem intenzivnem sodelovanju naših strokovnjakov so se zelo pohvalno izrazili tako organizatorji kongresa v Bukarešti, kakor tudi udeleženci iz drugih držav.

Med razpravnimi predmeti je bila zlasti važna debata o krizi, ki grozi kmetijstvu zaradi naglega padca pšeničnih cen na svetovnem trgu. Bila so o tem izmenjana mnenja med vodilnimi osebnostmi in je verjetno, da se bodo zaradi tega vprašanja sestali zastopniki vseh evropskih agrarnih držav, da se dogovore, s kakšnimi sredstvi naj bi se zavarovala agrarna produkcija Evrope.

Nadalje je minister dr. Frangeš izjavil, da ga je zelo razveselila ugotovitev, da se v inozemstvu pravilno presoja položaj v naši državi, ustvarjen z odličnim korakom našega kralja. Izjave v tem smislu je čul od zastopnikov vseh narodov, s katerimi je prišel v stik in ki s simpatijami presojajo položaj v naši državi. V inozemstvu se z iskrenimi simpatijami motre ukrepi našega vladarja.

Pribičevićeva bolezen

Njegovo nekaj dni težko stanje se je izboljšalo.

Beograd, 13. junija n. Vesti, da je Svetozar Pribićević v Brusu težko obolel, se potrjujejo. Pri njem se sedaj stalno mudi njegova soproga. Profesor dr. Nikolajević je pregledal bolnika, ki ima visoko temperaturo, ter je ugotovil težjo črevesno bolezen, ki bi mogla eventualno zahtevati operacijo. Bolnika je pregledala tudi posebna komisija, sestoječa iz beograjskih zdravnikov dr. Ignatovskega, dr. Popovića in dr. Koena. Ta komisija je prišla do rezultata, da se bo bolnikovo stanje po večtedenskem ležanju izboljšalo. Pred dvema dnevoma je gospa Pribićevićeva brzojavno poklicala zagrebškega zdravnika dr. Gottlieba k svojemu soprogu. Po najnovejših vesteh je g. Pribićević zbolel na vnetju slepiča.

Beograd, 13. junija n. Zagrebški kirurg dr. Gottlieb je v spremstvu asistenta dr. Lavriča danes popoldne dopotoval v Kruševac ter se od tam takoj podal v Brus. Kakor javljajo zvečer, se Pribićević počuti od včeraj bolje. Temperatura, ki je še v ponedeljek dosegla 39.9, je padla. Gre za vnetje slepiča, ki se je brez operacije obrnilo na bolje.

Ekonomsko-finančni komite

Beograd, 13. junija. č. Danes dopoldne je bila v predsedstvu vlade seja ekonomsko-finančnega komiteja ministrov. Seji so prisostvovali ministri financ, trgovine, kmetijstva, javnih del in pravde.

Večerja pri ministru Mažuraniću

Beograd, 13. junija. p. Minister trgovine dr. Mažuranić je priredil nocoj v Gardijskem domu na Topčideru večerjo na čast ministrom. Na večerjo so bili povabljeni tudi vsi člani beograjskega diplomatskega zbora.

Zakon o civilno-sodnem postopku

Beograd, 13. junija p. Vrhovni zakonodajni svet bo na svoji prvi prihodnji seji vzel v razpravo in oceno načrt zakona o civilnosodnem postopku (civilno-pravdni red). Za dne 20. junija je sklicana seja tkzv. ožjega odbora Vrhovnega zakonodajnega sveta, ki ga tvorijo dr. Ninko Perić, dr. Arangjelović, dr. Šilović, dr. Sagadin in dr. Škerl. Ta ožji odbor je bil izvoljen s posebno nalogo, da prouči zakon o civilno-sodnem postopku ter sestavi referat za plenarno sejo Vrhovnega zakonodajnega sveta. Zakonski načrt je zelo obširen in obsega 690 členov. Priloženo mu je tudi obširno obrazloženje komisije ministrstva pravde, ki je načrt sestavila.

Otvoritev našega paviljona na barcelonski razstavi

Beograd, 13. junija p. Dne 23. t. m. bo na svečan način otvorjen jugoslovenski paviljon na svetovni razstavi v Barceloni. V imenu vlade bo otvoril jugoslovenski paviljon zastopnik zunanjega ministra dr. Kumanudi, ki se mudi v Madridu na zasedanju Društva narodov. Otvoritvene svečanosti se bodo udeležili oficijelni predstavniki španske vlade in zastopniki vseh večjih držav, ki so zastopane na razstavi. Danes je minister trgovine dr. Mažuranić imenoval posebno delegacijo, ki bo prisostvovala otvoritvi. Delegaciji načeluje načelnik ministrstva trgovine dr. Steinmetz, zastopani pa bodo tudi predstavniki naših gospodarskih krogov. Španski tisk posveča naši državi v zadnjem času posebno pozornost in podčrtava, da so nastali med obema državama izredno presrčni odnošaji, ki jih je treba sedaj poglobiti tudi na gospodarskem polju. Povodom otvoritve jugoslovenskega paviljona bodo objavili vsi glavni listi v posebnih prilogah obširne informativne članke s slikami

Zaključek manjšinske debate v Madridu

Londonsko poročilo trojke in Adačijev resolucijski predlog soglasno sprejeta – Uspeh spomenice držav Male antante – Govora dr. Stresemanna in Brianda

Madrid, 13. junija s. Svet Društva narodov je danes opoldne zaključil manjšinjsko debato, ter soglasno odobril londonsko poročilo in resolucijski predlog Adačija. Resolucija ponovno našteva formalne spremembe postopanja, kakor so bile določene na obeh sejah odbora sveta in bo državam, izročena sočasno z londonskim poročilom in 16 manjšinskimi spomenicami.

To znači, da so bili navzlic jakemu nemškemu odporu sprejeti sočasno vsi predlogi spomenice Male antante, ki je zahtevala jamstva, da bo ostal v veljavi tudi v bodoče sedanji način postopanja v manjšinskem vprašanju, na podlagi že obstoječih dogovorov. Na temelju sprejete resolucije japonskega delegata Adačija, bo odslej pospešeno postopanje z manjšinskimi spomenicami. Tajništvo Društva narodov bo v naprej potrdilo vsak sprejem manjšinske spomenice s posebnim potrdilom in izdalo vsako leto seznam števila vloženih in obravnavanih spomenic. Število članov manjšinske komisije sveta Društva narodov se bo odslej lahko po potrebi zvišalo od 3 na 5. Suvereniteta posameznih držav je pri novem poslovanju osigurana. Neokrnjena ostanejo določila manjšinskih pogodb, ki so jih podpisale posamezne države v varstvo njihovih narodnih manjšin.

Dr. Stresemann

je podal v debati izjavo, da pozdravlja zboljšanje postopanja napram manjšinam, kakor ga je prinesla Adačijeva resolucija. Obžaloval pa je, da se o dragocenih pobudah nemške spomenice sploh ni razpravljalo in sicer glede ukinitve izključitve plemensko sorodnih držav in ustanovitve stalne manjšinske komisije. V ten načelnih vprašanjih bo Nemčija vztrajala tudi v bodoče na svojem stališču.

Poljski zunanji minister Zaleski in zastopnik Rumunije, Titulescu sta tudi priporočala sprejem resolucije. Francoski

zunanji minister Briand

je ponovil argumente, ki jih je navajal že marca t. l. za to, da bi se manjšine polagoma izživele v značaj narodov. V nadaljnjem je slavil s toplimi besedami delovanje Društva narodov v prid manjšin, pri čemer pa je povdarjal, da mora svet Društva narodov po svoji dolžnosti čuvati tudi suvereniteto držav.

Dr. Stresemann je odgovoril Briandu, da bi nekatere njegove opazke lahko povzročile napačna tolmačenja, češ da je Briand pristaš ideje, da se manjšine zlijejo v državne narode. Minister je bil mnenja, da je treba Briandove besede tolmačiti tako, da ne priporoča, da naj manjšine opuste svoj poseben značaj in se ohranijo le kot jezikovne in kulturne enote.

Protest narodnih manjšin

Madrid, 13. junija a. Predstavniki narodnih manjšin, ki se nahajajo v Madridu, ob priliki zasedanja sveta Društva narodov so objavili v španskih listih spomenico z odločnim protestom proti postopanju sveta pri reševanju manjšinskega vprašanja. Koncem spomenice opozarjajo zastopniki narodnih manjšin Društvo narodov, da naj ne podcenjujejo pomena manišinjskega vprašanja in poskrbe za to, da ne bodo pričele narodne manjšine gledati na Društvo narodov z nezaupanjem.

Člani sveta D. N. v Toledu

Madrid, 13. junija s. Člani sveta Društva narodov in ministrski predsednik general Primo de Rivera so odšli na izlet v Toledo, kjer jim je občinski svet priredil svečan sprejem.

Preprečena zastrupitev Maksim Gorkega

G. P. U. je aretirala osem zarotnikov, ki so hoteli zastrupiti Buharina in več sovjetskih voditeljev

London, 13. junija. č. List »Morning-post« poroča iz Moskve, da je sovjetska politična policija v zadnjem hipu razkrila veliko zaroto naperjeno proti nekaterim komunističnim veljakom. Sovjetski krogi sicer molče o podrobnostih teh razkritij, vendar pa je bilo mogoče ugotoviti, da je policija aretirala osem članov neke tajne organizacije, ki so že vse pripravili za zastrupitev pisatelja Maksima Gorkega, ki je dospel pred enim mesecem v Rusijo, kjer je prevzel važno mesto v izvršnem odboru ruske komunistične stranke. Zastrupljenje bi se izvršilo na banketu, ki bi ga posetil tudi glavni ideolog ruskih komunistov Buharin v spremstvu še nekaterih voditeljev. Ni pa še mogoče ugotoviti, dali so zarotniki člani kake emigratnske teroristične organizacije ali pa pristaši levičarskih komunističnih krogov, ki vidijo v Gorkem in Buharinu nevarnost za obstoj proletarske diktature. Maksima Gorkega je vest o atentatu močno razburila in je že naprosil sovjete, da mu dovolijo povratek v Italijo.

Obsodba protiboljševiškega borca

Moskva, 13. junija. a. Danes je bil zaključen pred Vrhovnim sodiščem za zaščito države proces proti Kanskemu, članu zagraničnih emigrantskih organizacij, ki so organizirale l. 1927 celo serijo atentatov na sovjetske funkcijonarje v Rusiji. Kanski je bil med drugim obdolžen tudi organiziranja atentata na »Leninov klub«, kjer je bilo pri eksploziji ubitih večje število komunistov. Sodišče je obsodilo Kanskega na smrt in bo justifikacija izvršena v nekaj dneh.

Ruski protest na konferenci dela

Lotiški delavci odklanjajo osemurno delo — Jugoslovenski delegat Čurčin priporoča sporazumni dogovor med delodajalci in delojemalci

Ženeva, 13. junija a. Na današnji seji mednarodnega kongresa dela, se je nadaljevala debata o poročilu tajništva urada dela. Lotiški delegat Forber je ugotovil, da so lotiški delavci proti sprejemu vashingtonskih dogovorov o osemurnem delavniku in da zahtevajo sklicanje novega delavskega kongresa, ki bo revidiral te dogovore. Glede na izjavo angleškega delegata, da bo angleška delavska vlada intervenirala pri vseh državah, ki še niso odobrile washingtonskih konvencij, je dalje izjavil lotiški delegat, da angleška vlada najbrže pozablja na to, da imajo v Angliji še vedno veliko besedo tudi delodajalci.

Nato je vstal delegat sovjetske Rusije komisar Restrepov in ogorčeno protestiral, ker so bili sprejeti ruski delegati pri Društvu narodov na vse preje, kakor prijazen način, dasi so baš oni zastopniki države, ki pospešuje z vsemi silami zboljšanje stanja delavskih slojev.

Restrepovu je odgovoril kolumbijski vladni delegat, ki je protestiral proti temu, da vodi Društvo narodov napram sovjetski Rusiji še vse preveč politiko prijateljstva in zbližanja, dočim je znano, dejstvo, da boljševiški agenti po vsem svetu propagirajo krvavo revolucijo in meščansko vojno. Zaradi tega smatra govornik za sramoto da Društvo narodov prijatelisko sprejema zastopnike moskovske vlade in postopa z njimi kot z vsemi ostalimi. Za predsedniško mizo, za katero sta sedela bivši nemški minister dela dr. Braun in ravnatelj Albert Thomas, je bilo opaziti vedno večje vznemirjenje, ker govornik nikakor ni hotel prenehati z izvajanjem in je kljub opozorilu predsednika podaljšal govor preko določenega časa. Končno se je delegat Kolumbije odpovedal besedi in izjavil, da bo še ponovno uveljavil svoja naziranja glede razmer Društva narodov do sovjetske Rusije.

Kot poslednji govornik je nastopil predstavnik jugoslovenskih delodajalcev, Čurčin, ki je priporočal miren razgovor med delodajalci in delojemalci, kot najboljšo garancijo za izboljšanje položaja delavstva. Po njegovem govoru je bila razprava o poročilu tajništva urada dela zaključena.

Mednarodna zveza delavskih uradov

Ženeva, 13. junija. d. Delegacijo Mednarodne zveze delavskih uradov za Društvo narodov je danes sprejel predsednik Mednarodnega urada dela dr. Braun, nadalje predsednik upravnega sveta Mednarodnega urada za delo, Artur Fontaine in ravnatelj urada dela Albert Thomas. Delegacija je izročila zastopnikom mednarodne organizacije dela resolucije, ki so bile nedavno sprejete na zborovanju Mednarodne zveze v Madridu. Predsednik dr. Braun se je zahvalil za veliko podporo, ki jo že dve leti izkazuje Zveza delavskih uradov Mednarodni organizaciji dela.

Konkordat med Prusijo in Vatikanom

Berlin, 13. junija. d. Socijalistična frakcija v pruskem deželnem zboru je po izčrpnem poročilu ministrskega predsednika Brauna glasovala za sprejem konkordata med Prusijo in Sv. stolico. Konkordat bo podpisan v soboto popoldne.

Pogoji liberalcev za podpiranje Macdonalda

Delavska vlada bo padla čim prične izvajati izrazito socialistično politiko — Lloyd George izvoljen ponovno voditeljem liberalcev

London, 13. junija s. Na zajtrku, ki je bil davi prirejen v liberalnem klubu, je podal Lloyd George stališče svoje stranke napram Macdonaldovi vladi. Lloyd George je med drugim izjavil, da bo nova socijalistična vlada padla v trenutku, ko bo skušala voditi izrazito socijalistično strankarsko politiko. Če hoče sedanja vlada v interesu svetovnega miru vršiti pozitivno delo, mora predvsem razveljaviti nesmiselno pogodbo konservativne vlade, da se izučene rezerve za armado, pri kakršnihkoli pogajanjih za razorožitev ne smejo upoštevati. Kot nadaljnji pogoj za uspešno sodelovanje liberalne stranke z Macdonaldovo vlado je Lloyd George navedel takojšnjo izpraznitev Porenja in obnovo diplomatskih odnošajev s sovjetsko Rusijo. Lloyd George je bil nato zopet soglasno izvoljen voditeljem liberalne stranke v parlamentu.

Polemika med rumunskim in italijanskim generalom

Zanimive napitnice na rumunskem banketu, prirejenem na čast italijanskim letalcem

Bukarešta, 13 junija p. Komanda rumunskega letalstva je priredila snoči povodom obiska italijanske zračne flote svečan banket. Na banketu je imel italijanski podtajnik Balbo daljši govor, v katerem je naglašal, da je Italija sedaj skoro popolnoma izolirana, četudi so jo zavezniki poznali za časa svetovne vojne. Danes je Italija obdana od samih sovražnikov. Pri mirovnih pogodbah je bila zelo oškodovana, dasi ji mora ves svet priznati, da je doprinesla za zmago zaveznikov ogromne žrtve. Toda Italija se tega ne plaši. Danes razpolaga s 500 000 fašističnimi vojaki, ki so vsak hip pripravljeni, priboriti, če treba tudi z orožjem in krvjo, Italiji vse one pravice, ki ji do danes še niso priznane.

To aludiranje na možnost revizije mirovnih pogodb je povzročilo v rumunski javnosti precejšnje razburjenje, ki mu je dal duška tudi sam komandant rumunskega letalstva, general Rudeanu. Ta je namreč v svojem odgovoru poudarjal, da je Rumunija po 1000 letih uspelo, ustvariti svoj nacijonalni ideal. Rumunski narod bo ta svoj uspeh branil do zadnje kapljice krvi, ne glede na to, od kod prihaja napad.

Zanimiva rubež škofa Zadravca

Ker ni hotel plačati madžarski vojaški škof Zadravec sodnih stroškov, so mu zarubili škofovski prstan

Budimpešta, 13. junija g. Te dni je prišlo do zanimive rubežni pri vojaškem škofu Zadravcu, ki je znan iz falzifikatorske afere. Zadravec je bival nazadnje v frančiškanskem samostanu. Ob priliki razprave proti falzifikatorjem frankov je dvignil Zadravec okoli 50 tiskovnih tožb, izmed katerih je nekatere izgubil. Pri eni izmed zadnjih razprav je bil obsojen na plačilo 300 pengov denarne kani. Ker je izjavil, da jih ne more plačati je predlagal zagovornik rubež. Eksekutorja so po dolgih pogajanjih spustili v samostan, kjer so mu izjavili, da Zadravca ni v Budimpešti. Kljub temu se je posrečilo eksekutorju dospeti v Zadravčeve sobe, kjer je zarubil nekaj delj njegove dragocene knjižnice in drugih vrednosti, med njimi tudi škofovski prstan. Opat samostana ni hotel podpisati rubežne listine, in je izjavil, da je bila izvršena proti njegovi volji.

Francoski prekooceanski polet

Danes je startal v Old Orchandu največji ameriški enokrilnik »Rumeni ptič« za polet v Pariz

Old Orchard, 13. junija sg. Francosko letalo »Rumeni ptič«, ki je že 29. maja startalo za polet preko oceana, je danes ob 10.07 startalo drugič s ciljem Pariz. Posadko letala tvorita pilota Rene Lefevre in Jean Assoland ter finansije poleta Loti. Assoland je izrabil neprostovolino čakanje od prvega starta do danes za to, da se je poročil z bogato Američanko miss Parker. Francosko letalo je največji ameriški enokrilnik. Opremljen je s Hispano-Suiza motorji in je obenem tudi najhitreiše letalo in bo lahko letelo s povprečno hitrostjo od 125 do 150 milj na uro. Akcijski radii znaša 40 ur, to je 10 ur več kot nameravata porabiti letalca za polet v Pariz. »Rumeni ptič« se je le s težavo dvignil v letališča ter polagoma splaval v višave. Ameriško obrežno letalo je spremljalo prekooceansko letalo nekaj časa na poti. Po brezžičnih brzojavkav leti »Rumeni ptič« v smeri 41. vzporednika v južni smeri parnikov. Letalca upata da ne bosta dosegla samo Pariza, temveč prekosila pri tej priliki tudi svoječasni Lindbergov hitrostni rekord s 33 urami. Kakor računata bosta pot premerila naikasneje v 30 urah.

Ponesrečen ameriški prekooceanski polet

Old. Orchard, 13. junija s. Ameriško letalo »Green Flech«, ki je hotelo danes startati za polet preko Oceana v Rim, je treščilo pri startu na zemljo in se popolnoma razbilo.

Nesreča italijanskega letala

Rim, 13. jun. d. Na letališču Ghedi je strmoglavilo iz 30 m višine, italijansko vojno letalo in pri padcu treščilo na krono nekega drevesa. Letalo se je razbilo in letalec ubil.

Angleško-ameriški razgovori

London, 13. junija. s. Novi ameriški poslanik general Dawes odpotuje v nedeljo na razgovor z ministrskim predsednikom Macdonaldom v Lossiemouth na Škotsko. Ministrski predsednik Macdonald je izjavil zastopnikom tiska, da bo s poslanikom obravnaval vprašanja angleško-ameriškega sodelovanja glede razorožitve in stalnega miru.

Boji v Maroku

Pariz, 13. junija. s. Po poročilih vojnega ministrstva znašajo izgube v spopadih pri El Bordžu 81 mrtvih in 38 ranjenih V ogrožene kraje so bila odposlana ojačenja. Kakor upajo, se bo posrečilo v kratkem osvoboditi posadko, ki so jo obkolili uporniki. Tri francoske letalske eskadre so obstreljevale upornike s strojnicami in obmetavale z bombami ter razbile večji oddelek teh čet. Na ostali fronti vlada mir.

Volitve v Južni Afriki

Kapstadt, 13. junija. a. V sredo so se vršile v pokrajinah južnoafriškega dominijona volitve v južnoafriški parlament. Udeležba volilcev je bila nad pričakovanje velika. Doslej so znani naslednji izidi: Južnoafriška narodna stranka, ki je načeluje general Smuts, 39 mandatov, skrajni nacionalisti ki jih vodi general Hertzog 4, delavska stranka pa 7 mandatov.

Gospodarska zveza med Italijo in Španijo

Rim, 13. jun. d. Italijanski delegat na konferenci odbora strokovnjakov Pirelli in bivši italijanski finančni minister Volpi, sta določena za načelnika italijanske delegacije, ki bo vodila pogajanja o gospodarskem sodelovanju med Italijo in Španijo.

Bombe mesto dokumentov.

— **Dublin,** 13. junija. V torek je prejela policija anonimno pismo s poročilom, da je zakopan v okolici mesta zaboj s tajnimi dokumenti. Policija je na označenem mestu res našla večji zaboj. Ko so policijski uradniki zaboj odprli, je nastala strahovita eksplozija, ki je enega policijskega uradnika na mestu raztrgala, ostala dva pa smrtnonevarno ranila. V zaboju so namreč bile spravljene bombe, ki so pri odpiranju eksplodirale.

Pogreb Julija Andrassyja

Budimpešta, 13. junija s. Danes se je vršil svečani pogreb umrlega grofa Jurija Andrassyja. Krsto je blagoslovil madžarski škof dr. Szeredi. V zastopstvu kraljice Zite in kralja Otona se je udeležil pogreba bivši dvorni maršal kralja Karola, grof Josip Hunyadi. Ob krsti je ležal neznaten lovorjev venec s črnim trakom in napisom: »Zita in Oto.« Pogreba se je udeležilo veliko število članov madžarskega dvornega plemstva in številne osebnosti političnega in javnega življenja. Ob 4. popoldne so dvignili krsto v avtomobil ter jo odpeljali v Folgardy. Truplo bo pokopano v grobnici grofovske rodbine Padhyanya.

Nevihte v Italiji

Rim, 13. junija. g. V Italiji je nenadoma nastopila silna vročina z nevihtami. Temperatura se je povsod dvignila in je znašala v Florenzi 34.5 stopinj in v Bologni 32 stopinj C. V Terminu je neki delavec umrl na solnčarici. V Mantui je zadela nekega moža solnčarica, nakar se je zgrudil v cestni jarek in utonil. Nad Torinom in okolico so divjale silne nevihte. Več delavcev, ki so bili zaposleni v jami za kopanje gramoza je presenetila visoka voda, tako da jim je morala priti požarna bramba na pomoč in jih je s trudom spravila na varno.

Rusija vabi v službo 15.000 inženjerjev

Moskva, 13. junija. h. Kakor sporoča gospodarski svet sovjetov, potrebuje Rusija do 15.000 inženjerjev in strokovnjakov za težko industrijo, ki jih bo morala angažirati iz inozemstva. Po mnenju sovjetskih oblasti ni mogoče sprejeti na ta mesta ruskih inženjerjev emigrantov, ker so politično nezanesljivi.

Francoski socialisti za ruske sodruge

Pariz, 13. junija. a. Kongres francoske socijalistične stranke, ki zboruje v Nancyu, je sprejel ostro resolucijo proti preganjanju socijalistov v sovjetski Rusiji.

Nepopustljivost grških rojalistov

Atene, 13. junija. a. Predsednik grških rojalistov Caldaris je kot odgovor min. predsedniku Venizelosu objavil v listih izjavo, v kateri objavlja razloge, ki so bili merodajni za abstinenco rojalistov, katere ne mislijo opustiti.

„Za Karavankami se bliska . . .“

V Celovcu se je vršilo pred kratkim zelo dobro pripravljeno nemškonacijonalistično zborovanje, ki se ga je udeležilo naravnost presenetljivo veliko število ljudstva iz vseh krajev koroške dežele in ne samo iz Celovca, kateremu je bilo zborovanje v prvi vrsti namenjeno. Šlo pa je pred vsem za ustanovitev celovškega krajevnega oddeka »Avstrijsko-nemške ljudske zveze« — »Oesterreichisch-deutscher Volksbund« — kateremu je naloga, da širi propagando za priključenje Avstrije Nemčiji, torej za tako imenovani »Anschluss«. Ustanovitev tega odseka pa se je smatralo za potrebno, ker se pripravlja, menda že konec tega meseca veliko manifestacijsko zborovanje v Celovcu, na katerem naj bi se »vsa dežela« izrekla za »Anschluss«.

Na zgoraj omenjenem ustanovnem zborovanju celovškega odseka »Avstrijsko-nemške ljudske zveze« je govorila cela vrsta govornikov, med njimi tudi pet odposlancev raznih strank iz Nemčije, ki so vsi govorili za priključitev Avstrije Nemčiji in poudarjali velikansko važnost te priključitve za nemški narod v političnem in ravno tako tudi gospodarskem pogledu. Med domačimi govorniki se je med drugim posebno odlikoval socijalnodemokratski Lagger, ki je poudarjal, kako so se socialni demokratje po polomu monarhistične Avstrije zvesto borili ob strani ostalih koroških domoljubov za »nedeljeno Koroško«, in je označil priključenje Avstrije Nemčiji za prvi korak k spravi med evropskimi narodi. Zastopnik »Landbunda« je dokazoval, kako nujno je potreben »Anschlus«« v gospodarskem pogledu. Predstavnik nemških krščanskih socijalcev se je v svojem govoru povzpel do vzklika: »Karavanke so južna meja Nemčije!« Govornik koroških velenemcev pa je zatrjeval, da se Avstrija z veseljem odpoveduje svoji samostojnosti. Vsi domači govorniki so želi za svoje izjave hvaležno priznanje govornikov iz Nemčije.

Na tem zborovanju se ni oglasil nihče , ki bi bil zastopal takoimenovane »Nemcem prijazne« in »domovini zveste« koroške Slovence; storil pa je to pred zborovanjem pri pozdravu govornikov iz Nemčije slovenski renegat, deželni poslanec Feinig, ki je med drugim dejal dobesedno tole:

»Masikdo se bo čudil, da govore danes o želji priključitve tudi koroški Slovenci skupno z Nemci. Toda zakaj ne bi govorili? Mejo, ki jo je nekoč ustvarilo koroško ljudstvo, mora ščititi in ohraniti celotni nemški narod. **»Za Karavankami se še vedno bliska in mi vemo dobro, da izgine ta blisk šele tedaj, ko bodo plapolale na Karavankah rajhovske zastave!«**

Spremembe v angleškem regentskem svetu

London, 13. junja. Med prvimi dejanji nove vlade je imenovanje novih članov regentskega sveta. Kakor znano, je bil regentski svet imenovan v času, ko je bila kraljeva bolezen na višku in se ni moglo misliti, da bi se kralj še mogel baviti z državnimi posli. Regentski svet tvorijo kraljica, princ waleški, vojvoda yorški, nadškof canterburyski, pravosodni minister in ministrski predsednik. Regentski svet je ostal v glavnem isti, zamenjana sta bila samo zastopnika vlade. Namesto bivšega pravosodnega ministra lorda Hailshama je došel sedanji pravosodni minister sir John Sankey, namesto predsednika Baldwina pa sedanji ministrski predsednik Macdonald. Ker si je kralj že precej opomogel, je prevzel od regentskega sveta že nekatere posle.

Zasedanje podunavske komisije

Dunaj, 13 junija. p. Danes je bilo otvorjeno 32. zasedanje mednarodne podunavske komisije Na dnevnem redu zasedanja je med drugim tudi razprava o sporazumu, sklenjenem med Rumunijo in Jugoslavijo glede posebne rečne službe v Železnih vratih in o organizaciji plovne službe. V ostalem so tokrat na dnevnem redu, v glavnem razna tehnična vprašanja, tičoča se vseh držav, zastopanih v podunavski komisiji.

Kongres slovanskih farmacevtov

Varšava, 13. junija h. Na tridnevnem kongresu slovanskih farmacevtov v Poznanju je bilo sklenjeno ustanoviti organizacijo vseslovanskih farmacevtov. V ta namen je bil izvoljen izvršilni odbor s sedežem v Varšavi, v katerem so zastopniki češkoslovaških, poljskih, jugoslovenskih in bolgarskih farmacevtskih organizacij.

Mednarodni kongres pedagoških društev.

Beograd, 13. junija p. Od 25. julija do 4. avgusta se bo vršil v Ženevi mednarodni kongres pedagoških društev. Na kongresu bo sodelovala tudi naša država.

V sto letih ne bo več nalezljivih bolezni

Zanimivo predavanje ruskega učenjaka v Ljubljani.

Ljubljana, 13. junija

Nocoj je predaval v balkonski dvorani univerze svetovno znani biolog g. prof. dr. Sergej Ivanovič Metalnikov, učenec Pasteurjevega sotrudnika Elije Mečnikova in sedaj predstojnik oddelka za imunologijo na znamenitem Pasteurjevem institutu v Parizu. Predavanje je priredila tukajšnja »Ruska Matica«, ki vsakega v Ljubljano došlega ruskega učenjaka povabi v predavalnico. Tako smo slišali že celo vrsto slavnih kapacitet v ruski in sploh svetovni znanosti. Prof. dr. Metalnikov, ki ga je pred številnimi člani ruske kolonije toplo pozdravil predsednik »Ruske Matice« g. univ. prof. Bilimovič, je po izredno zanimivi snovi in prijetnem, gladkem načinu predavanja prekosil vse letošnje predavatelje, kar ni bila lahka zmaga. Skoraj poldrugo uro so ga slušatelji poslušali z napetim zanimanjem in so na koncu obžalovali, da je moral zaključiti.

Zakaj svet, v katerega nas je popeljal ta odlični znanstvenik, je vzlic vsej svoji eksaktnosti skoroda fantastičen: način, kako se bojujejo organizmi zoper parazite, ki ogražajo njihov obstoj, bi bil pravljičen, če ne bi bil tako zelo resničen. Predavanje ruskega gosta je bilo posvečeno vprašanju imunitete. Najprej je razložil splošne pojme o imuniteti, ki je prirojena in pridobljena. Označil je problem imunitete kot osnovo današnje medicine ki od nje zavisi bodočnost zdravilstva. Če se nam posreči razvozljati ta problem — in človeštvo je že na trdni poti — tedaj bodo mnoge nevarne bolezni, ki so pokosile milijone in milijone ljudi, postale bajka izza davnih dni.

Problem se ne tiče samo višjih organizmov in le nekaterih bolezni, kakor so mislili znanstveniki še pred nedolgimi leti. Po današnjem stanju imunološke vede se lahko trdi, da so vse živi, celo rastline, obdarjene z imuniteto, kar je za znanost ogromnega pomena. V zadnjih letih so se posebno veliko bavili z imuniteto neke vrste črva, ki je pokazal prirojeno imuniteto za tuberkulozo. Nemara se tu svita dokončna zmaga nad tuberkuli, ki jo bo prej ali slej izbojevalo človeštvo. Predavatelj je zelo jasno in plastično orisal silno interesanten proces, kako stanice tega črva bacile tuberkuloze najprej obkolijo, nato napravijo iz njih zaščitno barikado (kooperacija!), naposled pa jih izolirajo in pretvorijo v črne pigmente. Podoben proces opažamo tudi pri ljudeh, kadar se jim inficirana rana gnoji.

Prehajajoč k višjim organizmom, predvsem k človeku, je učeni predavatelj orisal življenje drobnih telesc, ki so obrambna moč našega telesa: ta vojska našega zdravja se deli v tri velike in več manjših armad. Te armade češče nastopajo v našem telesu in njim se imamo zahvaliti, da smo se večkrat izognili smrti. Ko bo človeštvo dodobra spoznalo to prirodno vojsko v živih organizmih in jim bo umelo ob pravem času priskočiti na pomoč, bodo glavni problemi medicine rešeni na veselje vsega človeškega rodu.

Predavatelj je nato govoril o pridobljeni imuniteti, ki se povzroča s cepljenjem serumov. Vpliv pridobljene imunitete si najnovejša znanost razlaga tako, da se s cepljenjem poviša občutljivost zaščitnih telesc in da se vsa razpoložljiva obrambna vojska mobilizira. Tako nudimo svoji vojski pomoč in povečamo njeno odpornost do te mere, da nam nalezljiva bolezen ne more do živega.

Predavatelj je podal optimistično sliko bodočnosti medicine. Mnoge nalezljive bolezni so ravno zaradi studija imunitete dokončno premagane, druge so že na vrsti. Čez sto let ne bo človeštvo imelo skrbi z nalezljivimi boleznimi: dotlej bo premagana tudi tuberkuloza, ki se že sedaj začenja pobijati s cepljenjem.

Predavanje prof. dr. Metalnikova je bilo eno najlepših naravoslovno - medicinskih predavanj, kar smo jih pri nas kdaj slišali v poljudni obliki. Kaj čuda, če se mu je občinstvo dolgo zahvaljevalo z burnim aplavzom. Žal, da so bili Slovenci sila redki, dasi jih med nami ni malo, ki obvladajo ruščino.

B.

Sodba v pleveljskem morilskem procesu

Zaradi umora popa Nenadića je bil bivši sreski poglavar Damjanović obsojen na 20 let, njegova pomočnika pa na 20 in 10 let

Plevlje, 13. junija. r. Okrožno sodišče je po večdnevni razpravi izreklo sodbo v procesu zaradi zavratnega roparskega umora popa Riste Nenadića. Obsodilo je bivšega sreskega poglavarja Ljubo Damjanovića na 20 let robije (težke ječe). Dile Kneževič je bil obsojen na 33 let robije, kar se skrajša na zakonski maksimum 20 let robije. Tretji morilec Božo Kneževič je bil kaznovan z 10 leti robije. Ostali obtoženci so bili oproščeni.

Pop Rista Nenadić je bil umorjen že leta 1924. Nekega večera se je vrnil v svoj samostan v družbi sreskega poglavarja Damjanovića in obeh Kneževićev. Boža Kneževič je bil osebni sluga umorjenega Nenadića. Pop je sreskega poglavarja in Dile Kneževića pogostil s kavo in medom, nakar se je vlegel v posteljo, ostali pa so se od njega poslovili. Po par trenutkih pa so se s hodnika vrnili v spalno sobo, se vrgli na spečega popa in ga pobili s sekirami in noži.

Morilci so Nenadića pokopali pod zidovjem samostana in razširili vest, da je odšel med — hajduke. Glas naroda pa ni verjel v to verzijo in je začel sumiti sreskega poglavarja in njegova komplica. Pop Nenadić je bil znan kot skrben in varčen evečenik. Morilci so odnesli vse njegove prihranke, ki jih je imel shranjene v posebni omarici na zidu, njegovo zlatnino in uro. Popovemu služabniku je dal Damjanović par tisoč dinarjev in mu zagrozil, da pojde na robijo, ako zadevo naznani.

Za zadevo, ki bi bila kmalu utonila v pozabo, ker se osumljencem sprva ni moglo dokazati ničesar, se je kasneje začela zanimati Narodna skupščina, kjer je bila na podlagi novih indicijev vložena posebna interpelacija na ministra pravde in ministra notranjih del. Vlada je ugodila interpelaciji, odstavila sreskega poglavarja ter poverila vodstvo poglavarstva in sodne preiskave novim ljudem. Preiskava je bila za Damjanovića in njegove komplice sila obtežilna, tako da jih je oblast zaprla in postavila pred sodišče. Pod pritiskom dokaznega gradiva sta končno oba Kneževića priznala uboj in pokazala posebni komisiji prostor, kjer so zakopali umorjenega popa. S tem sta seveda pokopala tudi Damjanovića in vsi trije so sedaj po večtedenski razpravi prejeli zasluženo kazen.

Ratifikacija pogodbe Male antante v Rumunjii

Bukarešta, 13. junija p. Na sinočnji seji parlamenta je zunanji minister Mironescu predložil v ratifikacijo trojno arbitražno in podaljšano zvezno pogodbo, sklenjeno med državami Male antante na beograjski konferenci. Na njegov predlog je bila sprejeta nujnost, tako da bo pogodba skrajšanim potom ratificirana v nekaj dneh. Pri tej priliki je imel Mironescu daljši govor, v katerem je obrazložil veliko važnost te pogodbe in orisal tesne odnošaje, ki vladajo v Mali antanti in ki so se že tolikokrat izkazali v perečih mednarodnih zadevah v skupnem nastopu vseh treh v Mali antanti zastopanih držav.

Češki komunisti napadajo Jugoslaviio

Praga, 13. julija. h. Na današnji seji zunanjega odbora poslanske zbornice se je razpravljalo o trgovinski pogodbi z Jugoslavijo. Pri tej priliki sta nemški socijalist dr. Czech in komunist dr. Stern ostro napadala Jugoslavijo. Vse njihove ugovore sta energično zavrnila predsednik zunanjega odbora, kakor tudi zastopnik zunanjega ministrstva.

Avtomobilska nesreča v Beogradu

Beograd, 13. junija. p. Danes se je pripetila na periferiji Beograda težja avtomobilska nesreča. V bližini Mokrega luga sta na nekem ovinku trčila dva osebna avtomobila. Na enem se je vozil somborski industrijalec Dimitrije Mihajlović in neki Vlada Andjelković iz Beograda s cigansko godbo, na drugem pa pečatnik Milan Milovanović z nekim Mirkom Erlenweinom. Mihajlovićev avtomobil je pri udarcu zdrsnil v precej globok cestni jarek in se popolnoma razbil. Mihajloviću je zdrobilo glavo in je obležal na mestu mrtev. Andjelković, ki je šofiral, pa je bil težko ranjen. Po čudnem naključju so ostali cigani nepoškodovani in so pobegnili. Ker sumi policija, da so po nesreči žrtve izropali, jih kazensko zasleduje. Erlenwein in Milovanović sta bila težko ranjena prepeljana v beograjsko bolnico. Policijska komisija bo skušala ugotoviti, kdo je zakrivil nesrečo.

Hmeljski trg

Žatec, 13 junija. h. Tendenca mirna, cene 700 do 950 Kč

Prebivalstvo Novega Sada

Novi Sad, 13. jun. č. Sedaj so znani končni rezultati ljudskega štetja v Novem Sadu, ki ima 56.329 prebivalcev in sicer 29.104 moške ter 27.225 žensk. V skupno število prebivalstva je všteto tudi vojaštvo, vendar pa ima tudi brez njega Novi Sad nad 50 tisoč prebivalcev. Zato se pričakuje, da bodo lastniki novih hiš v Novem Sadu oproščeni plačevanja davkov za 20 let in ne samo za 10 let, kakor v mestih z manj kot 50.000 prebivalci. Glavni namen izvršenega popisa je tudi bil, da se doseže ta ugodnost.

Egipčani poraženi v Beogradu

Beograd, 13. jun. č. Danes popoldne se je vršila nogometna tekma med BSK in reprezentanco Kaira, ki je že svoječasno nastopila v Zagrebu proti Gradjanskemu ter podlegla. Tudi danes je bila egiptska reprezentanca premagana, ker je tekma potekla v korist BSK z rezultatom 7 : 2 (4:1). V početku so Egipčani zelo dobro igrali ter celo že vodili, nato pa je BSK napel vse svoje moči in kmalu potisnil goste v obrambo. Tudi v drugem polčasu je bil BSK v stalni premoči. Egipčani so sicer dobri v tehniki, imajo pa slabo obrambo. Za BSK je zabil tri gole Marjanović, dva Vujadinović, enega Čupić, enega pa Trnovič. Sodil je Jovo Ružić zelo dobro.

Tekmi je prisostvovalo nad 4000 oseb, ker se je vršila že v večernem hladu.

Savezna banka prišla v konkurz

Beograd, 13. jun. r. Včeraj je beograjsko trgovsko sodišče proglasilo konkurz nad imetjem Savezne banke, ki ima svojo centralo v Beogradu v Kosovski ulici Predsednik upravnega odbora banke Dimitrije Pavlović je namreč včeraj poslal sodišču dopis, v katerem sporoča, da je banka postala nelikvidna, ker ne more izplačati svojih obveznosti in iztirjati svojih posojil od dolžnikov, izmed katerih so mnogi prišli v konkurz. V dopisu navaja obenem, da znašajo celokupna aktiva banke 15.849.972 Din 77 p. pasiva pa 6,387.197 Din 1 p. Rok za prijavo terjatev je določen do 17. julija tega leta.

Denarni zavodi in Agrarna banka

Beograd, 13. junija. p. Udruženje denarnih zavodov je sklenilo, da prevzame za 50 milijonov delnic Privilegirane agrarne banke. Razen tega je priporočilo vsem včlanjenim denarnim zavodom, naj po svojih močeh prispevajo k čim večjemu uspehu subskripcije delnic.

Naši kraji in ljudje

Prva matura v Prekmurju

Murska Sobota, 13. junija.

Prekmurje slavi letos posebno pomemben dogodek: prvo maturo na gimnaziji v Murski Soboti. Gimnazija v Murski Soboti je bila ustanovljena l. 1919. s šolskim letom 1919-20. Imela je tedaj en razred, naslednje leto dva, skratka vsako leto po en razred več. Tako je šlo vse do šolskega leta 1925-26. Začetkom tega šolskega leta sta bila tedanja najvišja razreda — VI. in VII. — ukinjena in začelo se je — že med šolskim letom — »vandranje« prekmurskih dijakov po močnejših slovenskih gimnazijah. Razkropili so se skoro po vsej Sloveniji, nekateri so šli v Ljubljano, drugi v Celje, Maribor, Ptuj. To se je zgodilo v oktobru 1925. Toda že v januarju 1926. je bil VI. razred vzpostavljen in večina dijakov se je vrnila domov. Sedmi razred ni bil vzpostavljen. Ta razred se tudi v jeseni 1926. ni otvoril, tako da sta v šolskem letu 1926-27 študirala že dva letnika bivših gojencev realne gimnazije v Murski Soboti na zavodih izven Prekmurja. V jeseni 1927. je bila gimnazija reducirana le na nižjo gimnazijo, edino VI. razred se je od višje gimnazije ohranil (na podlagi sklepa, da se lahko za eno leto obdrži najvišji razred). Sredi šolskega leta pa so bili ti razredi z občinsko podporo in s prispevki staršev vzpostavljeni, prav tako v šolskem letu 1928-29. in tako se je v septembru 1928. otvoril osmi razred sobotske gimnazije in učenci tega razreda so sedaj prišli do mature.

Kako pomemben je ta dogodek za Slovensko Krajino, ni treba dosti povdarjati. Madžari so Prekmurje v kulturnem pogledu precej zanemarjali, tako da ljudstvo ni imelo dovolj prilike, da se izobrazi. To dejstvo je bilo tem žalostnejše, ker je prekmursko ljudstvo precej nadarjeno in v kolikor so se mogli Prekmurci med Madžari dokopati do večje izobrazbe, so takoj zavzeli odlična mesta. S sedanjo gimnazijo pa bo dano prekmurskemu ljudstvu jamstvo, da si lahko vzgoji lastno inteligenco, kar bi mu bilo ob končni ukinitvi ali vsaj okrnitvi šolske gimnazije zaradi gmotnih težkoč zelo ovirano ali pa sploh onemogočeno. Večina teh dijakov, ki so morali dokončati svoje srednješolske studije na tujih gimnazijah, je v tujini prav pošteno stradala in trpela pomanjkanje. Prav tako iz gmotnih ozirov je tudi bogoslovcev med Prekmurci - abiturijenti (izmed dosedanjih 40 odstotkov!)

Občni zbor SPD

Ljubljana, 13. junija.

V sredo zvečer se je vršil v salonu restavracije »Pri levu«« redni občni zbor SPD in sicer ob mnogoštevilni udeležbi članstva. Občni zbor je otvoril predsednik dr. Fran Tominšek, ki je uvodoma pozdravil vse navzoče, nakar je prešel na dnevni red in v krajšem govoru orisal delo odbora tekom poslovnega leta. Naštel je popravila raznih stavb SPD, omenjal dalje postavitev novega doma v Kamniški Bistrici in se spominjal dobrotnikov, ki so priskočili društvu na pomoč z raznimi podporami v prvi vrsti tvrdko Medić ter nekaterih drugih.

Iz tajniškega poročila, ki ga je podal g. Tavčar, posnemamo: Obisk planinskih postojank se je lani podvojil, ponekod celo potrojil. V kočah OSPD je bilo vpisanih leta 1928. 30.200 oseb, v kočah podružnic pa 31.807 oseb in če prišteješmo zraven še 20.000 oseb, ki se niso vpisale, vidimo velikanski napredek. Sezona v preteklem letu je bila po posetnikih in dohodkih izredno ugodna. Večа se posebno naval tujcev iz Avstrije in Nemčije. Temu je mnogo pripomogla naša propaganda ter solidnost in gostoljubnost naših ljudi. Iz števila posetnikov je razvidno, da so postale vse naše koče premajhne in je odbor že razmišljal, kako bi v kratkem rešil vsaj najboli frekventirane postojanke: to so dom na Kredarici, koča pri Triglavskih jezerih, predvsem pa v zelo slabem stanju se nahajajoča koča na Veliki planini. Glavno delo se je izvršilo v Kamniški Bistrici, kjer je SPD sezidalo lep dom, pri čemer so pomagali tudi razni dobrotniki, v prvi vrsti meščanska korporacija v Kamniku.

Ker se zimski sport vedno bolj razvija se obisk naših planin pozimi zvišuje.

Osrednji odbor je štel koncem leta 1928. 4504 člane. Število članov je narastlo za 975 oseb. Podružnice so štele 5540 članov in je število naraslo za 1345 članov. Med letom so se ustanovile štiri nove podružnice in sicer Notranjska s sedežem v Borovnici, Triglavska s sedežem v Dovjem-Mojstrani, Trboveljska s sedežem v Trbovljah in Črnomeljska podružnica s sedežem v Črnomlju. Celokupno društvo šteje 25 podružnic z 10.045 člani.

V svrho propagande je društvo posodilo posamezne kolekcije diapozitov naših planin hrvatskemu, poljskemu in bolgarskemu planinskemu društvu. 8. julija se je vršil sestanek delegatov SPD z delegati koroških planinskih društev na Jesenicah. Na tem sestanku se je potrdila reciprocitета med našim društvom in koroškimi planinskimi društvi. Reciprocitета se je dosegla tudi z nekaterimi drugimi avstrijskimi in nemškimi turistovskimi društvi in je odbor sklenil, da se da članom vseh omenjenih planinskih društev po naših kočah iste ugodnosti, kot jih uživajo člani SPD. Dubrovačka parobrodna plovidba v Dubrovniku je na prošnjo osrednjega odbora SPD priznala vsem članom, ki se izkažejo s članso izkaznico na svojih parobrodih 30 odstotkov popusta na vozni tarifi I. in II. razreda. Jadranska plovidba na Sušaku pa dovoljuje članom planinskih društev, če potujejo v skupinah najmanj po pet oseb na podlagi članskih izkaznic 25 odstotkov popusta. »Planinski vestnik« je imel v preteklem poslovnem letu le 1829 naročnikov, torej komaj 20 odstotkov vseh članov. Število naročnikov bo treba vsekakor pomnožiti.

Po prečitanem poročilu tajnika je podal blagajniško poročilo knjigovodja g. Rozman. Predložil je bilanco, pojasnjeval posamezne točke bilance in prečital proračun za leto 1929. Iz bilančnega poročila je razvidno, da je znašala članarina 106.455 Din, vpisnina pa 7.790 Din. Planinski ples je dal čistega doneska 17.559 Din, podružnice pa so prispevale 6684 Din. Društvo je dobilo na darilih 34.535 Din, za vzdrževanje koč je potrošilo 41.457 Din, za upravo pa 71.717 dinarjev. Dolg pri Mestni hranilnici znaša 640.900 Din, za obresti pa je moralo društvo od dolgov plačati 58.183 Din. Pri »Planinskem vestniku« je bilo koncem decembra leta 1928. primanjkljaja 10.671 Din, ki pa je sedaj že deloma pokrit. Na rešilnem prispevku je društvo dobilo v preteklem letu 47.044 Din, za popravljanje in markiranje potov pa je izdalo 30.947 Din. Čistega dobička je bilo leta 1928 v celem 46.942 Din. O bilanci in proračunu je predsednik dr. Tominšek otvoril skupno debato. Dr. Mrak, ki je predlagal, naj se poostri kontrola članstva po kočah na ta način, da oskrbniki po kočah beležijo pri plačilih številko društvene legitimacije vsakega člana; J. Cesar je podvrgel strokovni kritiki posamne postavke v bilanci in proračunu; dr. Tuma je v stvarnih izvajanjih ocenil delovanje planinskega društva, povdarjal, da bi bilo društvo lahko storilo več, kakor je, ako bi pritegnilo k sodelovanju zlasti turistovski klub »Skalo«, ki ima polno sposobnih in za planinsko delo vnetih članov ter končno predlagal v svrho, da se odpravi deloma upravičeno nezadovoljstvo med člani, naj se izvolijo trije odseki, finančni, literarni in organizatorični, ki naj bodo odboru na pomoč ter skrbe za to, da bo Slovensko planinsko društvo res na višku svoje naloge. Izvajanja dr. Tume so bila sprejeta z viharnim odobravanjem. Ravnatelj Pustoslemšek je stavil nato tri predloge: 1. Nastavijo se za mesec junij, julij in avgust trije sposobni delavci v Triglavskem in Kamniškem pogorju, ki naj v imenovanih mesecih stalno nadzorujejo, popravljajo in po potrebi markirajo planinska pota ter sodelujejo pri eventualnih rešilnih akcijah; v to svrho se naj da v proračun 13.500 Din, za nabavo orodja, žic, klinov, barve, vrvi itd. pa 20.000 Din. 2.) Za napravo nove poti ob vzhodnem pobočju Žrela pri Češki koči se sprejme v proračun 10.000 Din; istočasno naj se da nasekati pot na Malem in Velikem Triglavu. 3.) Članarina se zviša od 25 na 50 Din, za to zvišano članarino pa naj bi vsak član dobival društveno glasilo »Planinski vestnik«, obenem pa naj bi se pristojbina za prenočevanje po planinskih kočah znižala za člane na 10 Din. Inspektor Wester je predlagal, naj društvo izpopolni svojo knjižnico in osnuje tudi čitalnico, kjer bi bili članom na razpolago turistični časopisi in knjige. Ko je bila debata zaključena, je ravnatelj Emerik Ferlinc poročal, da so revizorji našli knjige in blagajno v najlepšem redu ter predlagal absolutorij blagajniku in celokupnemu odboru. Ta predlog je bil soglasno sprejet, sprejeti pa so bili tudi vsi ostali predlogi, razen onega, ki se nanaša na zvišanje članarine, ker spada odločitev glede članarine na skupščino SPD, ki se bo vršila 23. t. m. Pri volitvah v odseke, ki jih je predlagal dr. Tuma, so bili izvoljeni: v finančni odsek: dr. Aco Pavlin, Jože Cesar in Fran Koblar, v literarni dr. Tuma, Rudolf Badjura, dr. Jože Rus in Oton Planinšek, v organizatorični odsek pa inspektor Wester, dr. Mrak, R. Pustoslemšek in I. Torelli.

Pri nadomestni volitvi enega odbornika in dveh namestnikov so bili izvoljeni: I. Podkrajšek z 92 glasovi za odbornika, I. Marzelj s 94 glasovi in ravnatelj Vilhar s 104 glasovi za namestnike. Zadnja točka dnevnega reda so bile volitve delegatov za skupščino SPD dne 23. t. m. Na predlog J. Cesarja je bilo izvoljenih 91 navzočih članov za delegate na skupščini. Ker je bil s tem izčrpan dnevni red, je predsednik ob 1. po polnoči zaključil zborovanje.

Pri pomanjkanju teka, kislem vzpehavanju, slabem želodcu, leni prebavi, črevesnem zagatenju, napihnjenosti, motnjah presnavljanja, opršču, srbečici, osvobodi naravna »Franc Josef-ova voda« telo vseh nabranih strupov gnilobe. Že stari moistri vedo o zdravilnih sredstvih so priznali, da se »Franc Josef-ova voda« obnese kot povsem zanesljivo sredstvo za iztrebljenje črevesa. Dobi se v vseh drogerijah in specerijskih trgovinah.

Jakopinovi pajdaši in učenci

Dole, 13. junija.

Predsinočnjim in včeraj so opazili ljudje v okolici tri neznance, ki so najbrže člani bivše Jakopinove tolpe. Priklatili so se iz polšenske smeri, kjer so izvršili več vlomov in to celo pri belem dnevu. Ti rokomavhi so izvršili najbrž tudi tri rope okrog Felič vrha in se od takrat niso več pojavili v naši okolici. Malo so se ustavili v neki okoliški gostilni, potem pa so se sumljivo naglo izgubili v gozd, ker so najbrže doznali, da orožništvo vneto preiskuje tudi naše kraje.

Naš kraj je sploh zadnje čase češče obiskan od ljudi Jakopinove šole. Tako je v noči od nedelje na ponedeljek vlomil nekdo v dolsko kovačnico. Prvo, kar je našel, je bil hleb kruha, katerega se je takoj lotil. Ko je stikal za boljšim plenom, je prevrnil nekaj železja in je ropot domače prebudil, da so vlomilca pregnali. Vlomilec je obiskal tudi šolo ter odnesel okrog 30 tintnikov s črnilom vred, iz zbirke ročil pa električni aparat.

Sv. Križ, 13. junija.

Davi je zaprla orožniška postaja kmeta Vrhovška iz Čateža. Ta aretacija je v zvezi z Jakopinovim hajdukovanjem. Vrhovška je, kakor pravijo — izdal sam Jakopin. Vrhovšek je bil najbrže soudeležen spomladi pri vlomu v Teranov mlin pod Čatežom. Mož pa to in vsako zvezo z Jakopinom trdovratno taji. Vrhovšek je bil že osemkrat kaznovan, nekaj časa je živel v Ameriki ter se premožen vrnil. Imel je tri posestva, a je v kratkem času vse spravil na boben. Trdi se, da je v maju Jakopin prenočeval na njegovem kozolcu, odkoder pa je zbežal pred orožniško patruljo s toliko naglico, da je pustil na kozolcu svoj nahrbtnik in nekaj obleke. Vrhovška bodo odpeljali z današnjim večernim vlakom v Ljubljano, pozneje bo konfrontiran tudi z Jakopinom.

Smrten padec v 30 metrov globoko strugo Kokre

Nezgoda ali samomor epileptika.

Kranj, 13 junija.

Komaj so ljudje pomirjeni od zlih vesti o nesrečah pri Naklem in v Kamniku, kjer sta dva okoličana iz Stražišča našla nepričakovano smrti, je včeraj bliskovito raznesla vest novo senzacijo. Topot je padel neki moški, doma iz Stražišča, z novega betonskega mosta jezerske državne ceste čez Kokro pri Primskovem nad Mayerjevo elektrarno v globoko strugo in se smrtno ponesrečil.

Okrog pol enajstih dopoldne so videli pasantje, kako se je neki moški na sredini kokrskega mosta, ki je bil zgrajen lansko leto mesto prvotnega železnega, naslonil na kamenito ograjo in se prevrnil v globino. Padel je skoro 30 metrov globoko v strugo Kokre. Med padanjem se je parkrat s telesom prekopicnil. Z gornjim delom telesa je priletel v nizko vodo na peščena tla, z obema nogama pa na rob velike, iz vode štrleče skale. Nogi je imel večkrat prelomljeni in zmečkani, imel je prebito lobanjo in stisnjen prsni koš. Ako bi priletel s celim truplom na skalo, bi bil učinek še strašnejši.

Neki tkalski mojster, ki je njegov padec videl, je stekel takoj po stezi k vodi in zvlekel iz vode ponesrečenca, kateri bi sicer še utonil. Kazal je še znake življenja, vendar k zavesti se ni več prebudil.

Obvestili so o nesreči takoj zdravnika, orožniško postajo in rešilni oddelek gasilnega društva. Gasilci so z veliko težavo in naporom spravili truplo ponesrečenca iz struge. Kmalu nato je izdihnil, da je mogel došli zdravnik dr. Jože Bežek konstatirati le smrt.

Ugotovilo se je, da je ponesrečeni Janez Berčič, sin bajtarja iz Stražišča. Star je bil že 47 let in so ga morali preživljati domači, ker je zelo trpel od napadov epilepsije.

Nepojasnjeno je, ali je Berčič v samomorilnem namenu skočil z mosta v vodo, ali pa se je pripetila nesreča v trenutku napada epilepsije. Iz pripovedovanja očividcev se sklena, da je dobil ravno na mostu Berčič močne epileptične napade, in da ga je vrglo preko ograje. Truplo Berčiča so prepeljali v mrtvašnico na mestno pokopališče, kjer so ga danes pokopali.

Danes premijera dražestne Brigite Helm

nepozabne »Nine Petrovne«, evropske Grete Garbo v divnem »Ufa« filmu

Skandal v Baden-Badenu

Mlada, lepa plesalka — ljubica bogataša Rozvolskega. Zlobne intrige. Auto nezgoda. V bedi. Rešilni angel. Ljubezen — pot v novo srečno življenje.

Nov triumf Brigite Helm! — Kdor je videl »Nino Petrovno« mora videti tudi ta spored!

Danes vsi k premijeri ob 4., ½ 6., ½ 8. in 9. uri.

Telefon štev. 2124. ELITNI KINO MATICA

Podrobnosti o strašni železniški nesreči pred kamniško postajo

Mnogo nesreč zaradi pomankljive vzgoje pešcev in voznikov

Kamnik, 13. junija.

Cesta Kamnik-Kranj križa železniško progo tik pred postajo Kamnik. Na semanji dan je bila ravno ta cesta izredno frekventirana.

Med drugimi je prišla na semenj tudi znana rodbina Hafnerjeva, po domače Frlukova iz Stražišča pri Kranju, da nakupi čredo ovac iz Štajerske. Na sejm sta prišla dva krepka sinova Hafnerjeva in 77-letni oče Janez. Nakupili so čredo ovac, katero je odgnal sin proti domu, med tem ko sta oče in drugi sin Anton ostala v večji družbi v Rodetovi gostilni. Okrog 2. popoldne sta oče in sin zasedla enovprežni voz in sta se v družbi g. Ambrožiča, mesarja z Jesenic, odpeljala po cesti Kamnik—Kranj proti domu. Tik za vozom je sledil drugi voz tudi s sejmarji. Vsekakor so možje na Hafnerjevem vozu morali videti in slišati prihajajoči vlak, kajti oba voza sta ustavila, ko ju je opozoril strojevodja na vlak z žvižganjem, pred progo. Osobje na vlaku je seveda bilo mnenja, da ne obstoja nobena nevarnost. Ko pa je vlak privozil že v neposredno bližino pred prelaz, je Hafnerjev konj bodisi samovoljno, ali pa ga je eden na vozu pognal, skočil tik pred vlakom na tir in v tem trenutku ga je že pograbil stroj in vrgel pred se. dasi je strojevodja takoj pričel ustavljati. Konj se je odtrgal in padel na hrbet preko obeh tirnic, na kar ga je stroj vlekel pred seboj, dokler se ni vlak ustavil. Voz sam se je prevrnil tako nesrečno, da sta oba Hafnerja padla direktno pod garnituro vlaka in sta bila med ustavljanjem vlaka povožena. Oba ponesrečenca je železniško osobje potegnilo izpod vozov. Sinu Antonu je bila leva noga povožena preko meč in stegna, koleno pa popolnoma zdrobljeno. Pogled na nasrečneža, ki je bil kljub vsemu pri polni zavesti, je bil strašen, kajti kosti leve noge so mu bile dobesedno zdrobljene in noga se je v meči in stegnu le še komaj z mesenimi deli držala trupla. Oče je zadobil strašno rano na glavi; odtrgana mu je bila čeljust. Starček — za svoja leta prava gorenjska korenina — je že pred prihodom zdravnika izdihnil. Izredno srečo v nesreči je imel g. Ambrožič. Trenutek pred nesrečo je odskočil z voza in na ta način čudežno ušel gotovi smrti.

Kaj naj bi bil vzrok nesreče? Železnica, ali osobje pri vlaku? Nikakor ne! Proga je s ceste na veliko razdaljo vidna. Strojevodja je žvižgal in opozarjal na vlak. In brez dvoma je zaradi tega stari Hafner ustavil pred železnico. Isto je storil sledeči voznik. Izgleda, da je vozniku šinila v glavo misel, priti še pred vlakom čez tir, ali pa da je izgubil oblast nad konjem, ki je sam skočil na tir. Naj bo eno ali drugo — usoda znane in ugledne Hafnerjeve rodbine je strašna, saj je izgubila delavnega očeta in krepkega sina, ki je kmalu poškodbam podlegel.

Ob tej priliki moramo pohvalno omeniti rešilno društvo ljubljansko. Točno 30 minut po telefoničnem obvestilu je pridirjal rešilni avto, dasi je garaža oddaljena od Kamnika 25 km.

Neverjetno je, kako se letos ponavljajo nesreče na železniških prelazih z zapornicami ali brez njih. Saj smo imeli že na kamniški progi v zadnjem času par nesreč.

Zakaj vse to? Nesreče je v glavnem pripisati predrznosti vozačev, ali pa nezadostni tozadevni vzgoji. Zapornice na železnici nimajo toliko namena preprečiti prehod čez železnico, kakor pa opozoriti na prihajajoči vlak. Vsak pešec ali voznik mora torej biti oprezen v bližini železnice. Zato je zahteva, naj železniška uprava vsak in tudi pregleden prelaz opremi z zapornico, neumestna, zlasti ako se to zahteva za lokalno progo, kjer vozi preko dneva le par vlakov. Slediti moramo času. — Glejmo Ameriko, Nemčijo, Avstrijo itd. — ki zapornic sploh nimajo, ali pa jih odpravljajo. Na podlagi statistike je bilo ugotovljeno, da se več kot dve tretjini vseh nesreč na železniških prelazih zgodi ravno na prelazih, ki so opremljeni z zapornicami. Ta ugotovitev je zopet dokaz, da zapornice ne preprečavajo nesreč in da ljudstvu le manjka prava vzgoja. Tako je neposredno po zadnji nesreči stopil pred reševalce — železničarje, ki so z izredno požrtvovalnostjo in človekoljubnostjo vršili reševalno akcijo, starejši možakar in jim prav resno dejal:

— Vedeti bi morali, da je danes v Kamniku sejem! Vlak bi morali ustaviti pred prelazom in počakaj, da bi vsi furmani-sejmarji prišli čez progo. — Čudna naziranja!

Zato naj velja, Ako hočeš čez progo, bodi previden in ne glej, če nima prelaz zapornice ali ne, ne glej, če so iste odprte ali zaprte, temveč pazi in še enkrat pazi in poglej na desno in levo. Če se bo javnost ravnala po tem, bo število enakih nesreč padlo na minimum.

Nova slovenska drama

Ivan Mrak, ki je med našim mladim literarnim svetom vzbudil toliko polemike za sebe in proti sebi, je napisal dramo, ki je posvečena kiparki Karli Bulovčevi in nosi naslov »Slepi prorok«. Drama je napisana v vezani besedi in hoče podati sarkastično sliko življenja v naši javnosti, zlasti pa med literati in umetniki, od katerih si je »izposodil« nekatere skoro kar z imenom.

124 strani obsegajoča knjiga, ki so jo izdali in založili »Slovenski zmaji« velja 26 Din in se dobi v knjigarni »Tiskovne zadruge« v Ljubljani.

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše!

Kulturni pregled

Repertoarji

LJUBLJANSKA DRAMA.

(Začetek ob 20., spremembe označene.)

Petek, 14.: Romeo in Julija. Gostovanje članov Narodnega gledališča v Mariboru. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izv.

Sobota, 15.: Dnevi našega življenja. Igrajo akademiki ljubljanske univerze.

LJUBLJANSKA OPERA.

(Začetek ob pol 20., spremembe označene.)

Petek, 14.: Zaprto.

Sobota, 15.: Evgenij Onjegin. B.

Nedelja, 16.: Cigan baron. Na korist Udruženja gledaliških igralcev. Ljud. predstava po znižanih cenah. Izven.

Zagrebška gledališka sezona

Zagreb, začetkom junija.

Vsi, ki se spominjajo tiskanega repertoarja zagrebškega gledališča na začetku sezone, ki je obetal za čas od minule jeseni do let. poletja pravcate senzacije, so čakali zaman. Deset dolgih mesecev je publika nestrpno čakala in upala. Zdaj je začetek junija. Načrti za počitnice so dovršeni. Delajo se celo zasnove za prihodnjo sezono in je zdaj že vsem definitivno jasno, da se ni ničemer več nadejati. Nemara se bodo prihodnje dni pojavili še enkrat ali dvakrat gledališki lepaki z rdečimi naslovi in napovedovali premiero ali novo naštudirano brezpomembnost, toda znaten del premierskega občinstva bo takrat že na pesku morskega obrežja in mu bo kaj malo mar za teaterske senzacije. Imelo pa bo tudi prav, zakaj — kar se ni dalo storiti skozi devet mesecev, se sigurno ne bo dalo v enem samem mesecu, v juniju, ko ginevajo i ambicije igralcev i zanimanje občinstva. Samo en rezultat bo ostal: zgrešena, upropaščena sezona.

Tega rezultata se bodo prav posebno zavedali domači dramatiki. Nikdar se še ni postopalo z njimi tako po mačehovsko kot to sezono. Bilo je mnogo obljub, celo predujmov, toda premiere so bile samo štiri. Izmed teh ena dramatizacija. (Senoin »Diogenez«). Torej prav za prav tri domače premiere in samo dve od zagrebških avtorjev: Nehojeva »Klupa na mjesečini« in Krleže »Gospoda Glembajevi«. Tretji je bil sedaj za konec sezone Beograjčan Mita Dimitrijević s komedijo »Ljubavnik svoje žene«.

Dimitrijević je samo v Zagrebu znan kot dramatik. Že pred leti se je dajala na tukajšnjem odru njegova drama »Pirovanje«. V Beogradu še niso vprizorili nobene njegove drame. Ondi ga poznajo samo kot bivšega politika.

Njegova komedija »Ljubavnik svoje žene« je neuspel poizkus posnemanja lahke francoske salonske komedije. Spisana je pod neposrednim dojmom gledanja Geraldyjeve »Ljubezni«. Dimitrijević še dandanes rešuje problem zakonskega trikota! Pri tem pa ne pove prav nič novega (in kaj bi se tu sploh moglo reči?!) in samo pripoveduje to, kar so že zdavnaj povedali fabrikantje francoskih komedij. Toda že samo dejstvo, da se naš, jugoslovenski dramatik ukvarja s takimi brezpomembnimi problemi, je deplasirano v času, ko so pri nas toli važni novi in aktualni problemi, ki čakajo svojega scenskega izraza.

Če ne bi bil tega komada režiral virtuoz Ivo Raić in če ne bi bila igrala glavno žensko vlogo naša odlična in rutinirana salonska igralka Ela Hafner - Giermanović, bi bila komedija tudi formalno propadla.

Drugi zadnji gib te gledališke sezone je bil ameriški kriminalni komad Bayard Weillera »Proces Mary Dugan«. Tipični ameriški komad, poln površnosti na ljubo efektu in netočnostim zaradi senzacije. Vzlic temu bi bil imel senzacionalen, če ne že umetniški učinek, ako bi ga bili igrali v ameriškem tempu, napeto in efektno. Pri nas je propadel, ker se je igral v neverjetno razvlečenem tempu, z nepotrebnim in škodljivim mijansiranjem, v docela napačni razdelitvi vlog. Namesto da bi bila glavno vlogo igrala Viki Podgorska, ki bi se odlično ujemala s tem tipom, jo je igrala neka začetnica, ki nima potrebne rutine in celo ne zna niti dobro govoriti — igralka, čije talent je zelo problematičen.

Tako se zagrebški teater skozi nemogoči repertoar giblje ob robu prepada.

Ka Mesarić.

Predavanje dr. Miloje Milojevića v Brnu. Znani srbski muzikolog in skladatelj dr. Miloje Milojević je priredil na češkem vseučilišču v Brnu več predavanj o jugoslovenski glasbi. Posebno zanimiva je bila njegova znanstvena analiza južnosrbske narodne pesmi. Predavateljeva soproga je izpopolnjevala besedo s petjem najznačilnejših pesmi.

»Hercegovska deželac«, povest hrvatskega pripovednika Ilije Jakovljevića, je izdala v prevodu E. Čecha knjižnica »Slavija« v Pragi, ki obeta tudi prevode Finžgarja in Preglja. Poleg »Hercegovske dežele« je izšel v isti knjigi Jakovljevićev roman »Na razpotju«.

»Anti - Europa« je naslov nove revije, ki so jo začeli izdajati fašistični omladinci v Rimu. Njena ost je naperjena zoper Francijo: »treba je postaviti rimski Zapad proti uzurpatorskemu Zapadu.« »Gospodstvo Pariza je samo še navidezno, danes je Italija prevzela njegovo dedščino. — Take in podobne nejasne fraze dovolj označujejo ta novi pokret. Kaj neki poreče k temu danes že čisto pozabljeni zenitist g. Ljubomir Micić, ki je prvi izdajal »antievropske« manifeste in čigar knjiga »Antievropa« je hrupno veselo oznanjala dobo barbarizma. V Rimu trdijo, da so že na poti k antievropejizmu.

Sovjetskoruska »Literarna enciklopedija«. V čeških listih čitamo poročilo o prvem zvezku »Literarne enciklopedije«, ki jo izdaja posebna sekcija pri komunistični akademiji v Moskvi. Član redakcijskega odbora je tudi sovjetski prosvetni komisar Lunačarski. V programu so izdajatelji napovedovali poseben ozir na vzhodne in na majhne, nedavno prebujene narode. Iz prvega dela je videti, da so skrbno registrirali najneznatnejše literarne pojave pri Armencih, Gruzincih itd. Slovanske literature pa bodo — kakor vse kaže — slabo odrezale, kar je umljivo, če vemo, da v sovjetski Rusiji hote in smotreno čim bolj ovirajo slovanske studije. Žal da nam »Literarna enciklopedija« ni dostopna, tako da ne moremo zabeležiti, v koliko smo v nji zastopani Slovenci. Sodeč po čeških glasovih morajo zevati v nji hude vrzeli; tako n. pr. ni omenjen Otakar Březina, češki pesnik svetovnega slovesa, brržčas zato, ker ni bil materialist in ateist ad usum »Bezbožnika« zato pa je omenjen literarno brezpomembni Teodor Bartošek. Zanimiva je tudi ugotovitev, da je recenzent naštel v 5 vrstah češkega teksta (imena spisov) 14 napak najtežje vrste. Take pomanjkljivosti so tudi z vidika historičnega materializma vredne obsodbe, ker kažejo neresnost, neznanstvenost in površnost.

Domače vesti

Najnovejša številka „Življenja in sveta“

Pravkar je izšla štev. 24. popularne tedenske revije »Življenje in svet« z naslednjo vsebino:

V trenutku rojstva Članek (Adolfa Koelscha) razpravlja o velepomembnem trenutku rojstva v zvezi z gibanjem zvezd in dogodki na zemlji.

Kako so gradili sibirsko železnico Veliko tehnično delo Rusov pred 30 leti, ko so izvršili eno svojih največjih del v svetovni tehniki (s sliko).

Črešnja Zanimivo in poučno kramljanje o najpoželjnejšem sadu pozne pomladi (z dvema slikama).

Čudne valute Kako in s čim so nekdaj ljudje plačevali in trgovali.

Kinologija — sport in moda Prirodno in umetno izpopolnjevanje raznih pasem psov, ki so se razvile iz prvotne enotne oblike (z dvema slikama).

Agades, zamorska prestolnica Nadaljnji zapiski francoske transsaharske ekspedicije (s štirimi slikami).

Beg pred samim seboj Lepa pripovedna črtica švicarske pisateljice Mary Gavelove.

Čarovništvo in čarovniški procesi Nadaljevanje velezanimive razprave dr. Vl. Travnerja, ki govori topot o znamenitejših čarovniških procesih v katoliških in protestantskih deželah (z dvema slikama).

Kitajsko gledališče Kako igrajo moški ženske vloge. Občinstvo se med predstavo pomenkuje ali pa spi.

Stavbarstvo v Moskvi Eden največjih sodobnih arhitektov ne samo v Franciji ampak na vsem svetu Le Corbusier opisuje sedanjo rusko arhitekturo, imenovano »konstruktivizem«, ki očituje prevratno tendenco.

Na razvalinah Babilona Same razvaline in brezkrajna puščava. Kako razlagajo Nemci skrivnostno pisavo »mene, tekel, ufarsin...«

Številki je poleg risbe »V rožniku«, delo kiparja M. Pirnata in lesorezov slikarja-grafika E. Justina priložena lepa umetniška priloga

»MARJETICE«

po originalu Frana Krašovca.

»Življenje in svet« stane polletno (zaključena knjiga) 40 Din, četrtletno 20 dinarjev, mesečno 8 Din, posamezna številka pa samo 2 Din. Naroča se v upravi: Ljubljana, Knafljeva ulica 5.

* **Gibanje nezaposlenosti v naši državi.** Centralni odbor za posredovanje dela poroča: V mesecu aprilu je ostalo iz prejšnjega meseca prijavljenih nezaposlenih delavcev: 10.324 moških in 1629 žensk. Na novo se je prijavilo 17.433 moških in 2489 žensk. Nudilo se je delo 5792 moškim in 1580 ženskim delavcem. Izvršilo se je posredovanje za 3725 moških in 482 žensk, odpadlo je ali se je zaposlilo brez posredovanja borz dela 5992 moških in 732 žensk, odpotovalo pa je 10.276 moških in 753 žensk. Koncem meseca je ostalo nezaposlenih prijavljenih delavcev: 7764 moških in 2151 žensk. Od prijavljenih nezaposlenih delavcev je po posredovanju dobilo delo 21 odstotkov, od nudenih mest je bilo 57 odstotkov posredovanih, nudilo pa se je delo 37 odstotkom prijavljenih nezaposlenih delavcev. Za ta čas je bilo izdanih rednih podpor za 129.581 Din, izrednih podpor za 23.708.50 Din potnih podpor za 22.898 Din, podpor v naturi za 5183.50 Din. Znižanih voznih listkov je bilo izdanih 13.743 v skupni vrednosti 844.458.80 Din.

* **Vojaške vesti.** V vojni veterinarski stroki so prideljeni na službovanje veterinarski pomočniki: Ivan Drinovec donavski konjski bolnici, Mirko Jagodič 5. diviziionu drinske artilierijske brigade, Drago Ogorelec 5. diviziionu bosenske artilierijske brigade, Miroslav Šimenc pa 2. divizijonu vrbaške artilierijske brigade. Artiljerijski podporočnik Andrej Pirc je prideljen kot vodnik 1. divizijonu vardarske artilierijske brigade.

* **Imenovanja v šumarski službi.** V šumarski službi so imenovani: Josip Levičnik za šumarskega nadsvetnika v 4. skupini I. kategorije pri šumski direkciji v Ljubljani; višji šumarski komisar Franc Jenčič za šumarskega nadsvetnika in okrajnega šumarskega referenta pri okrajnem glavarstvu v Kočevju in šumarski nadupravitelj Radoslav Kozjek za šumarskega nadsvetnika in šefa šumske uprave v Kostanjevici.

* **Imenovanje v državni službi.** Pravni praktikant Zdenko Verstovšek pri okrožnem sodišču v Mariboru je potrjen za stalnega in pomaknjen v 8. skupino I. kategorije, Albert Zavodnik pa je imenovan za preglednika v moški kaznilnici v Mariboru v 3. skupini II. kategorije. Nadalje je v prvo skupino zvaničnikov je napredoval Ivan Mlinar, poduradnik-izvršilni organ pri okrajnem sodišču v Kočevju.

* **Sprejem v naše državljanstvo.** V državljanstvo naše kraljevine je sprejet Dominik Uršič, čevljar na Polzeli, skupno z ženo Lucijo in maloletnimi otroci Ivanom, Vincencem in Dominikom.

* **Vozne olajšave za kongres Jadranske Straže.** Direkcija Jadranske plovidbe na Sušaku je dovolila 50 odst. popust na svojih potniških ladjah vsem udeležencem kongresa Jadranske Straže, ki bo kakor smo že poročali, v Sarajevu.

* **Šimenc član zagrebške in beograjske opere.** Vodstvi zagrebškega in beograjskega gledališča sta z g. Marijem Šimencem sklenili pogodbo, po kateri bo g. Šimenc nastopal deloma v Zagrebu deloma v Beogradu.

* **Bernard Shaw o našem narodu.** Londonski »The Continental Film« je angažiral zagrebški »Stella film«, da izdela vrsto motivov z našega Jadrana. Režiser »Stella Filma« se je mudil v Dubrovniku baš v času, ko se je nahajal tamkaj Bernard Shaw, ki je za »Stella Film« napisal o našem narodu nekoliko simpatičnih besed, naslovljenih na »vse civilizirane narode. Pismo pravi med drugim: Angleži, Irci, Škoti, Američani in vsi ostali člani civiliziranih narodov, pridite v milijonih v Jugoslavijo. Pozopali bodo z vami kakor s kralji. Narod je dostoljuben, duhovit in prisrčen. Vsako mesto je slika, vsako dekle filmska zvezda.

* **Slovenski list v Argentini.** V Buenos Airesu, v glavnem mestu Argentine, ene najbogatejših držav Južne Amerike, je pred dni jel izhajati slovenski list, ki so mu dali ime »Slovenski Tednik«. Glavni in odgovorni urednik tega lista je Peter Čebokli. V 7. številki poroča »Slovenski Tednik«, da živi v Južni Ameriki okrog 30.000 Slovencev.

* **Naslednje obveznice prioritetnega posojila delniške družbe Dolenjske železnice** so bile izžrebane 1. t. m.: 1008, 562, 38, 978, 909, 1281, 638, 1249, 702, 1193, 784, 1060, 134, in 1166.

* **Petdesetletnica sarajevske gimnazije.** Sarajevska gimnazija je preteklo nedeljo proslavila petdesetletnico svojega obstoja. Vršila se je slavnostna akademija, na kateri je Nj. Vel. kralja zastopal armijski general Kalafatović. Vrstili so se razni govorniki, ki so pozdravljali kulturno delo, ki ga je izvršila gimnazija tekom petdesetih let svojega obstoja.

* **Smrtna kosa.** V Krškem je včeraj po dolgi bolezni preminula gospa Ivana G e i g e r, ki jo bodo danes ob 16. na domačem pokopališču položili k večnemu počitku. — V Framu je umrl načelnik Zadruge mlinarjev in žagarjev mariborske okolice industrijalec g. Ivan B ö h m. Njegov pogreb bo jutri ob 16. na domačem pokopališču. — V Ljubljani je pokosila neizprosna smrt go. Klaro T a r m a n, vdovo žel. skladiščnega mojstra v pok in posestnico. Danes ob 17. jo polože k večnemu počitku na pokopališču pri Sv. Križu. — Pokojnim blag spomin, rodbinam iskreno sožalje!

* **Koča pri Triglavskih jezerih** bo od 15. t. m. za silo otvorjena in od 27. t. m. z vso oskrbo.

* **Češka koča v Kamniških planinah** bo otvorjena 15. in 16. ter 22. in 23. t. m., to je samo ob sobotah in nedeljah, od 27. t. m. naprej pa celo poletno sezono. Avtobusno podjetje bo baje v prihodnjih dneh otvorilo redno zvezo Ljubljana-Kranj-Jezersko. V primeru, da bo ta zveza otvorjena pred 27. t. m., se bo Češka koča za stalno otvorila pred navedenim terminom.

KINO IDEAL

Žrtev velemesta

V glavni vlogi NORMA SHEARER. — Najnižje ljudske cene 2. 4 in 6 Din

* **Kateri ključavničarski mojster** bi sprejel v uk in popolno oskrbo siromašnega, a zelo nadarjenega dečka, ki ima veselje do ključavničarske obrti? Deček je izvrsten risar in posebno spreten v ročnih delih. Telesno je dobro razvit. Vse informacije daje g. Josip Tori, učitelj v Trbovljah — Vodah.

* **Cene morskih rib zelo znižane.** V zadnjih dneh je bil ribji lov v srednji Dalmaciji tako obilen, da je cena na splitskem trgu znatno padla. Tako se na primer prodajajo sardele po 1—6 Din za kg, lokarde 6—8 Din Zaradi obilnega ribjega lova so v Splitu padle cene tudi govejemu mesu.

* **Trojčke je rodila.** V koprivniško bolnico je prišla pred desetimi dnevi Jelena Živkovićeva, žena rudarja iz Rasinje. Pričakovala je porod in res je prošli torek v sedmem mesecu nosečnosti rodila trojčke. Vsi trije fantki so popolnoma zdravi in pravilno razviti. Oče in mati sta siromašna človeka, ki živita le od pičle dnevne plače.

* **Zrakoplovska nesreča.** Iz Bosanske Gradiške nam pišejo: Dne 11. t. m. se je zgodila huda zrakoplovna nesreča. Iz Novega Sada je poletel proti Zagrebu vojni avijon, ki ga je vodil major g. Uzalac. Zaradi goste megle se je pilot spustil nižje, pri čemer se je pa avijon s polno brzino zaletel v planino Kozara. Aparat se je popolnoma razbil in major g. Uzalac je dobil precejšnje poškodbe, ki pa vendar niso smrtno nevarne. Na mesto nesreče je prispela komisija zagrebškega letalskega polka pod vodstvom kapetana Cenciča.

* **Samomor bolnika v bolnici.** Pred javno bolnico v Osijeku se je nudil te dni grozen prizor. Na oknu v prvem nadstropju bolnice se je pojavil ob petih zjutraj neki moški v bolniški obleki ter se vrgel na cesto. Bolestni krik obupanca je zbudil ostale bolnike. Prihiteli so tudi bolniški strežniki, ki so nesrečnika prenesli v bolnico. Imel je razbito glavo in je kmalu nato izdihnil. Samomorilec je Mihajlo Vozy, 45 let star, po poklicu občinski vrtnar. Samomor je izvršil v duševni zmedenosti.

* **Zagonetna smrt poštnega služitelja.** V južnosrbskem Kruševu so 7. t. m. našli v vodnjaku mrtvega Panda Načevića, poštnega služitelja. Sreski zdravnik v Prilepu je mrtveca pregledal in izjavil, da je Načević izvršil samomor. Kljub tej izjavi je rodbina pobijala mnenje glede samomora, zaradi česar sta bila pozvana 2 zdravnika iz Bitolja, ki sta truplo mrtveca ponovno pregledala in izrekla svoje mnenje, da je pokojni služitelj umrl nasilne smrti.

* **Tovarna Jos. Reich sprejema mehko in škrobljeno perilo v najlepšo izvršitev.**

* **O boleznih in negi zob** bo predaval v radiu v ponedeljek ob pol 20. zobozdravnik dr. Jos. Tavčar

Ozšel je cenik

nov sti na polju kina in fotografije Ma 1929 Gratis Vam je na razpolago. Drogerija Gregorič, Ljubljana Prešernova ulica 5

Iz Ljubljane

u— **Iz gledališča.** Danes 14. t. m. poslednja dramska predstava letošnje sezone. Vprizorila se bo Shakespearejeva tragedija »Romeo in Julija« s štirimi člani mariborskega gledališča kot gosti. Kraljeva kot Julija, Zakrajškova kot Dojka, Rakuša kot Romeo in Vladimir Skrbinšek kot Mercutio. Ostala zasedba običajna. Režija prof. Šestova. Cene znižane. Prva repriza Čajkovskega opere »Evgenij Onjegin« bo v soboto 15. t. m. Opera je zasedena z našimi prvimi močmi ter v muzikalnem in scenskem oziru izvrstno naštudirana. Prepričani smo, da bo tudi repriza uspela in zadovoljila publiko. Zasedba ista kakor pri prvi vprizoritvi, le kneza Gremina bo pel tokrat Julij Betetto. Za abonente reda B.

u— **»Cigan baron«**, ena izmed najuspelejših letošnjih operet se bo pela v nedeljo 16. t. m. ob pol 20. v operi. Naslovno vlogo bo pel operni tenor Marčec, ciganko Saffy pa izvrstna Poličeva. Za smeh bodo skrbeli naši stari znanci Balatkova, Povhe, Peček in drugi. Opozarjamo na opereto, ker bo prvič pri znižanih cenah.

u— **»Študentovska ljubezen«.** Opozarjamo slavnostno predstavo akademikov 15. t. m. ob 20. v drami. Igrali bodo akademiki Andrejeva »Študentovsko ljubezen«.

u— **Cene sportnega kopališča Ilirije:** za nečlane: mladinska omarica za mladino do 10 let 3 Din, za odrasle omarica 5 Din, kabina 8 Din, souporaba kabine 5 Din. Za člane popust in sicer mladinska omarica 2 Din, omarica za odrasle 4 Din, kabina 6 Din za souporabo kabine 4 Din. Otroci do 3 leta prosti.

u— **Tombola Društva »Skrb za mladino«.** Prejeli smo: Vse, ki so v nedeljo kupili tombolske tablice, obveščamo, da se je morala tombola zaradi nezadostne prodaje preložiti, ker bi sicer društvo »Skrb za mladino« imelo 10.000 Din izgube Odbor »Društva »Skrb za mladino« je v svoji seji sklenil, da bo tombola po šolskih počitnicah meseca septembra. Vsi, ki imajo tablice kupljene, naj jih spravijo, da bodo v jeseni z njimi lahko igrali.

u— **Posnetek Malgajevega spomenika na Tolstem vrhu pri Guštanju,** ki ga je mojster sko izdelal g. Anton Konečnik, uradnik v jeklarni Ravne-Guštanj, je razstavljen v izložbenem oknu veletrgovine P. Magdič na Aleksandrovi cesti. Kip so poklonili hvaležni koroški Slovenci materi pokojnega junaka.

u— **Javna dražba zarubljenih predmetov** bo 15. t. m. od 9. dopoldne dalje na mestnem magistratu, Mestni trg 1-p. Več na razglasu, nabitem na mestni deski.

u— **Gospa Pavla Skazova iz Ljubljane** naj se blagohotno zglasi v uredništvu (tajništvo, soba št. 4), ker nimamo njenega naslova.

u— **Obrtniško gibanje v maju.** Pri mestnem magistratu je bilo v maju prijavljenih 27 novih obrti, a odjavljenih 30.

u— **Žalne obleke in plašče, moderne vedno v zalogi pri tvrdki F. Lukič. Stritarjeva ulica.** 81

Javna telovadba SOKOLA II.

16. junija 1929 ob 4. uri popoldne na letnem telovadišču na Prulah.

Godba Dravske divizije

Prosta zabava /8 6

Radioemanacijsko termalno kopališče DOLENJSKE TOPLICE

(pri Novem mestu). Zdravi trajno in sigurno revmatizem, nevralgije, ženske bolezni itd. Edino kopališče, v katerem so vse kopališčne naprave nad izvirki 37—38° C topline. Železniška postaja Straža - Toplice. Zahtevajte prospekte. Cene znižane, posebno v pred in po sezoni.

u— **Ljubljanski trg.** Zadnji čas je ljubljanski trg dobro založen z vsemi potrebščinami. V večji množini donašajo na trg domače češnje kmetice iz Sostrega, Sv. Lenarta in Črešnjice. Cene češnjam že padajo, ker jih prihaja vedno več na trg. Včeraj je bilo na trg prinešenih okoli 20 velikih košar češenj, ki so se prodajale po 7—8 Din kg. Banaške češnje so prodajalci ponujali že po 4—5 Din kg, dočim so bile še pred nekaj dnevi po 6—8 Din. Na trgu je opažati tudi ogromno množino jagod, kij ih prodajajo po 5—6 Din liter. Včeraj so bile na trgu tudi prve lepe borovnice po 3.50—4 Din liter Mnogo je bilo včeraj na trgu lepih jurčkov po 4—6 Din merica. Prav krasne eksemplarje so kmetice ponujale po 1 Din. Lisičke so bile po 3 Din merica. Tudi domačega graha ne manjka na trgu. Luščeni se prodaja po 5 Din pol l. Sočivja in druge zelenjave je na trgu mnogo. Domača glavnata salata se prodaja že po 50 par komad.

u— **Pogrešan kurjač.** Kurjač Kreditne banke 44 letni France Ž. je 9. t. m. popoldne odšel od doma v Šišenski gozd in se odtlej pogreša. Ž. je imel pri sebi okoli 700 Din gotovine in zlato uro z verižico. Obstoja sum, da se mu je pripetila kaka nesreča ali pa ga je kdo napadel. Ni pa tudi izključeno, da je izvršil samomor. Pogrešanca kljub intenzivnemu iskanju od strani svojcev in policije doslej še niso mogli izslediti.

u— **Tatvina cevi.** V barako na vrtu nove hiše vrtnarja Ivana Šimenca na Lepem potu je prišel v sredo ponoči neznan tat, ki se je polastil 35 metrov dolge gumijaste cevi za škropljenje cvetlic.

u— **Tatvina v kopališču.** V kopališču Ilirije je bila te dni ukradena nekemu kopalcu iz moške garderobe 2000 Din vredna zlata ura. Ukradena ura je dvokrovna, z belo kazalno ploščo, črnimi kazalci in gladka brez okraskov.

u— **Strašen samomor.** V sredo se je pripetil v splošni bolnici strašen primer samomora. Dne 8. t. m. je bil sprejet na II. oddelek bolnice 47 letni čevljar Jakob Oman iz Tržiča, ki je bolehal za ne pretežko notranjo boleznijo. Oman dva dneva ni skoro ničesar govoril s sobolniki, le v torek popoldne se je izrazil napram njim: »Jutri bo pa meni zvonilo!« Njegovim besedam seveda ni nihče posvečal posebne pozornosti, zato se v sredo tudi ni prav nič čudil bolnik France Rotar, ko ga je Oman zaprosil, stoječ pred vrati kopalnice, naj mu posodi britev, da se bo obril. Nekaj minut zatem je Oman odšel na stranišče, kjer so ga kmalu našli sobolniki s prerezanim vratom in prerezano roko le še malo živega na tleh Umrl je po nekaj minutah zaradi izkrvaljenja. Kaj je gnalo nesrečnika v smrt, je zaenkrat še neznano. Truplo obupanca so prenesli pozneje v mrtvašnico bolnice.

Iz Maribora

a— **Izredna seja mariborskega občinskega sveta** bo v četrtek 20. t. m. ob 18. v mestni posvetovalnici z dnevnim redom: poročilo predsedstva, poročila odsekov.

a— **V mariborskem mestnem fizikatu se** v soboto 15. t. m. ne bodo sprejemale stranke zaradi čiščenja uradnih prostorov.

a— **Prve zrele borovnice.** Nesumljiv znak pravega poletja so včeraj popoldne prvič našli v znanem grajskem gozdu nad Tremi ribniki. Sicer je grmičevje, ki nosi ta gozdni sad, še večinoma zeleno, na solnčnih krajih pa je najti lepe črne jagode, ki so počitniško veselje naše dece in vir dohodkov revnih ljudi.

a— **Nezgoda kolesarja.** Pri opekarni Derwuschegg v Lajtersberku se je zaletel 21 letni kleparski pomočnik Ant. Alenc s kolesom ob cestno ograjo, pri čemer si je občutno ranil 4 prste desne roke, levo laket in levo koleno. Moral se je zateči k rešilnemu oddelku.

a— **Avtomobilska nesreča.** Včeraj popoldne je šofer osebnega avtomobila Al. Usar vozil iz mesta Nasproti pa mu je prišel neki moški, ki se je zagledal v mimo vozeči brzovlak. Preslišal je vsa znamenja, ki jih je dajal avtomobilist. V zadnjem hipu je avtomobil krenil na levo, da se izogne nesreči, toda neznani moški je istočasno skočil direktno pod vozilo. Blatobran ga je zgrabil z vso silo in treščil ob obrambno steklo, ki se je razbilo na kosce. Na steklu se je nesrečnež močno obrezal. Obraz in čelo so mu stekleni drobci popolnoma razmesarili, na vratu je pa dobil globoko zevajočo rano. Rešilni oddelek je ponesrečenca prepeljal v bolnico in ker je bil nezavesten, se ni moglo zvedeti njegovo ime.

a— **Težka nesreča v delavnici državnih železnic.** Včeraj okrog 14. se je pripetila v delavnici državnih železnic težka nesreča 23 letni delavec Iv. Majhenič iz Studencev je prišel pri dviganju 500 kg težkega železnega kosa z desno nogo preblizu težkemu bremenu. Zdrobilo mu jo je v členku Po nesrečenca je rešilni oddelek takoj prepeljal v bolnišnico.

a— **Nesreča pri napeljavanju električnega toka.** Pri instalacijskih delih v hiši št. 8 na Rotovškem trgu je električni tok udaril včeraj popoldne nekega monterja tako močno, da je padel v nezavest. Z rešilnim avtomobilom so ga prepeljali v bolnico. Ker je bil nezavesten, se ni moglo zvedeti za njegovo ime.

Iz Celja

e— **Ustanovitev krajevnega odbora Jadranske Straže.** Jadranska straža, ki je prevzela nalogo, da varuje nacionalno obeležje in tradicije jugoslovenskega morja, bo ustanovila v Celju krajevni odbor. Ustanovni občni zbor bo danes 14. t. m. ob 20. v gostilniških prostorih Narodnega doma. Ob tej priliki bo govoril o pomenu in namenih Jadranske straže odposlanec njenega oblastnega odbora v Mariboru. Vabimo vse, da se udeležite tega zborovanja.

e— **Jagode, češnje in jurčki na živilskem trgu.** Poleg razne zelenjave so se pojavile na celjskem živilskem trgu ogromne množine debelih in žlahtnih vrtnih jagod, ki jih prodajajo okoličani po 8 Din za kg. Tudi češenj je dovolj na trgu po isti ceni. Po obilnem deževju zadnjih 8 dni so prinesle kmetice na trg polne košare zdravih, lepih jurčkov, ki jih prodajajo povprečno po 15 do 20 Din kg. Rdeče vrtne jagode, ki so večinoma debele kokor oreni, prideljujejo v velikih množinah posestniki iz Šmartna v Rožni dolini in v njegovi okolici, kjer so jih nasadili po izumrlih vinogradih. Jagode donašajo tamkajšnjemu prebivalstvu lepe dohodke, zlasti če upoštevamo dejstvo, da jih izvozijo dnevno od 100 do 150 košev v Zagreb.

e— **Zaradi pijanosti skoro zlezel v kriminal.** Predsnočnjim je bil v mestu aretiran neki Ivan L. v popolnoma pijanem stanju. Pri njem je našla policija kakih 10 vreč, ki so izginile iz neke trgovine. Končno se je izkazalo, da je L. vzel vreče s seboj v vinjenosti, ker jih je hotel uporabiti le kot zasilno posteljo, na kateri bi prespal svojo težko pijanost. Po zaslišanju je bil L. izpuščen.

e— **Srečke državne razredne loterije so dospele.** Opozarjajo se vsi dosedanji in novi igralci v državni razredni loteriji, da so srečke za I. razred 18. kola že prispele in se dobe v podružnici »Jutra« v Celju, Kocenova ulica 2.

e— **Začasna zapora Gledališke ulice.** Mestni magistrat celjski je začasno zaprl za vozni promet Gledališko ulico v delu med gledališčem in križiščem Ljubljanske ceste in Dečkovega trga, ker se popravlja razruvani cestni tlak.

Kino Ljubljanski dvor

Zadnjič! Zadnjič!

PAT in PATAHON

Pelikanski kralj

Ob 4., ¼7., ½8. in 9. uri.

Iz Kamnika

ka— **Svojo sestro je iskal predvčerajšnjim** v Kamniku neki Matej Miklavčič, rodom Avstrijec, bivajoč v Št. Vidu ob Glini. Pogrešanka Ivana Miklavčičeva, rojena l. 1879. na Dobravi nad Škofjo Loko, je baje služila kot kuharica pred leti pri nekem starem profesorju. Oni, ki mu je znano, kje se pogrešanka nahaja, naj sporoči njen naslov Mihaelu Weisseisnu, pismonoši v Kamniku.

ka— **Ob priliki proslave 25letnice Sokola v Kamniku** bodo uprizorili člani Čitalnice in Sokola na predvečer proslave 13. julija krasno dramo iz francoske revolucije »Revolucijsko svatbo«. Zasedba bo v prav dobrih rokah in bodo nosilci glavnih ulog: Čižmekova, Pavličeva, Golob I., Golob, Šmuc in Kos. Dejanje drame je zelo napeto.

Iz Kranja

r— *Zahvala.* Odbor za Simon Jenkov spomenik na Podreči izreka prisrčno zahvalo Sokolu in Čitalnici v Kranju, ki sta počastila slavnostno odkritje spomenika. Enaka zahvala gre g. Maksu Pirnatu, profesorju v pok., ki je imel lep slavnostni govor, kakor tudi gg. Cirilu Pircu in Janku Sajovicu, ki sta v imenu Sokola in Čitalnice izkazala čast pesniku. Lep venec je položil na grob mestni župan iz Kranja. Končno izreka odbor vsem gg., ki so priskočili z odprto roko s prispevki na pomoč, da je pevec Sorškega polja v 60. letu po svoji smrti dobil častno zasluženo zadoščenje. Odbor. 815

Iz Kočevja

kč— *Javna telovadba Sokolskega društva v Kočevju,* združena z veliko ljudsko veselico, bo 16. t. m. Odobrena je polovična vožnja. 816

Iz Šoštanja

š— *Veliko zanimanje vlada za pevski koncert Glasbene Matice iz Maribora,* ki se bo vršil v soboto 15. t. m. v Sokolskem domu. Na programu bodo pesmi skladateljev: Pavčiča, Deva, Adamiča, Hristova in Mirka. Pevcev bo okrog 80. Preskrbite si vstopnice v predprodaji.

š— *Nova zvonova za Št. Vid.* Zavodnjska župnija je naročila pri Strojnih tovarnah in livarnah v Ljubljani za podružnično cerkev Sv. Vida dva nova zvonova, težka 300 in 500 kg, ki sta prispela te dni iz tovarne. Ovenčana oznanjevalca veselja in žalosti so odpeljali v njihovo novo planisko domovino, kjer ju bodo v nedeljo 16. t. m. potegnili v stolp.

š— *Požar.* V ponedeljek 10. t. m. zvečer je strela udarila v Grilov kozolec pod Goricami. Na pomoč prihiteli gasilni društvi iz mesta in Družmirja nista imeli mnogo posla, ker so ogenj z motorno brizgalno litro pogasili.

š— *Nesreča zaradi splašenega konja.* Te dni je prignal Valentin Skornšek, hlapec na Podojsterškovem posestvu v Belih vodah konja h kovaču Grundu podkovat. Da bi plahega konja bolje obvladal, si je pri podkovanju navil vrv okoli roke. Preplašena žival je pa hipoma tako odskočila, da je zanka hlapcu odtrgala palec na desni roki.

Iz Prekmurja

mr— *Treznostno gibanje.* Prva treznostna razstava s filmskimi predavanji se bo vršila za šolsko mladino, in sicer v Rogaševcih dne 15. in 16. t. m. Če se bo nabralo do takrat dovolj sredstev, bo vsa šolska mladina — na razstavo pridejo vse okoliške šole — tudi pogoščena. V Murski Soboti in v Beltincih bo razstava od 23. — 28. t. m. v Dolnji Lendavi pa 29. in 30. junija.

Iz Ljutomera

lj— *Letošnji nabori* se bodo vršili v Ljutomeru 20., 21. in 22. t. m. v gostilni »Triglav«.

lj— *Glasbena šola.* Glasbeno društvo je preteklo jesen otvorilo šolo za goslanje in klavir ter sestavilo tudi mladinski pevski zbor. Gojenci in gojenke so pred kratkim nastopili z raznimi glasbenimi točkami. Osobito so ugajale pesmi mladinskega zbora ter solo-točke zrelejših gojencev, oziroma gojenk, pa tudi najmlajši so se postavljali po svojih močeh. Učiteljstvu Glasbene šole gre za njih trud vse priznanje.

Dopisi

MOSTE PRI LJUBLJANI. Podružnica Kola jugoslovenskih sester Moste-Sv. Peter namerava od 15. julija do 16. avgusta prirediti počitniško kolonijo za slabotne otroke v Ribčak na Gorenjskem. Starši, ki bi hoteli izročiti svoje deklice v dobro in skrbno varstvo pod vodstvom učiteljice gospe Mare Fabjanove, naj pošljejo prijave v šolo Moste sestri Gradovi ali sestri tajnici Iv. Svetličičevi, Moste 81, za Ljubljano pa Marici Kruharjevi, Florijanska ulica 19./I. Ubožne otroke je podružnica že izbrala, ima pa še za 15 deklic od 7—10 let prostora, katere bi prevzela za enomesečno bivanje z vso oskrbo za ceno 400 Din, odnosno 360 Din, ako ni posebnih zahtev. Cena je tako nizka, da se lahko žrtvuje vsak za svoje malčke. V naši koloniji bo vse tako kakor v drugih: igrišče za

otroke, lepo kopališče, sprehodi, dobra hrana 5krat na dan. Poleg tega pridejo starši lahko svoje malčke obiskat, ker od postaje Kresnice je samo 20 minut hoda v romantične Ribče. Prijavite svoje otroke najkasneje do 29. t. m. Pri prijavi boste zvedeli tudi vse potrebno, kar ima vsak otrok prinesti s seboj.

ROGATEC. V nedeljo, 16. t. m. bo priredilo Sokolsko društvo v Rogatcu izlet na krasno Donačko goro in vabi k udeležbi prijatelje narave. Odhod zjutraj iz Rogatca. Gostje, ki se pripeljejo z dopoldanskim vlakom, naj se poslužijo avtotaksijev do Mikuševe gostilne pod goro.

HOČE. Sokolsko društvo v Hočah bo priredilo v nedeljo 16. t. m. veliko vrtno veselico v gostilni Frangež v Hočah. Začetek ob 3. popoldne. Za imenitno zabavo je preskrbljeno s kegljanjem na dobitke, z drčo, s šaljivimi prizori na odru, s prvovrstno godbo iz Maribora itd. Razen običajnih zvez z vlaki in avtobusi bo vozil tudi posebni avto iz mesta in nazaj. 817

RADOVLJICA. Bogata javna tombola Sokolskega društva v Radovljici z mnogimi krasnimi in dragocenimi dobitki bo nepreklicno v nedeljo 16. t. m. ob pol 4. popoldne v Sokolskem domu. Preskrbite si pravočasno tablice! 814

SV. VID PRI GROBELNEM. Tu bo 17. t. m., v ponedeljek, goveji, konjski in kramarski sejem. Kupci in prodajalci, pridite v obilnem številu, da bo kupčija bolj živahna. Sejmišče je tik postaje. Zveze z vlaki na vse strani ugodne.

Sport

Sportni drobiž

Za tekmo, ki se bo ob priliki desetletnice JNSa vršila v Zagrebu proti češkoslovaški reprezentanci namerava savezni kapetan postaviti naslednje moštvo: Mihelčić-Koch, Beleslin-Arsenijević, Premrl, Gjorgjević-Marjanović, Hitrec, Leinert, Bonačić, Pavelić. Ta postava pa še ni definitivna. Namesto Leinerta bo mogoče kot vodja napada nastopil Luburić. Čehoslovaki so za to tekmo predlagali tri sodnike, in sicer Brauna (Avstrija), Ivančiča (Budimpešta) in Langenusa (Belgija). Naš savez bo najbrže pristal na Brauna, ki je že štirikrat v obojestransko zadovoljstvo sodil tekme med Jugoslavijo in Češkoslovaško. Proslava JNSa se bo vršila na igrišču Concordije, kjer so začeli postavljati nove tribune, na katerih bo preko 2500 sedežev. Bo to torej naša največja pokrita tribuna v državi.

Nedeljsko državno prvenstveno tekmo Gradjanski : Hašk bo sodil g. Joksić iz Beograda, tekmo BSK : Jugoslavija pa g. Fabris.

Kakor smo javili včeraj, je sarajevska Slavija brzojavno vložila protest proti tekmi Hajduk : Slavija. Vendar pa pismeni protest v določenem roku ni prispel, tako da je postal brezpredmeten.

Ob priliki odlikovanja nekaterih oseb iz hrvatskih gospodarskih krogov je bil med drugim odlikovan tudi predsednik JNS dr. Ante Pandaković z redom Sv. Save IV. razreda.

Zadnjo nedeljo je rezerva Atletik SK porazila rezervo Olympa (Gaberje) s 4 : 1. Rez. Olympa je bila ojačena z nekaterimi igrači prvega moštva. Atletiki so beležili lasten gol.

Hazenska družina zagrebške Concordije se nahaja na daljši turneji po Srbiji. Svojo prvo tekmo je v Beogradu proti BSK odločila s 16 : 10 v svojo korist, Jugoslavijo je porazila z 8 : 6, a tudi iz tretje tekme v Smederevu je izšla proti Gjuragju s 14 : 1 kot zmagovalka.

Zabeležiti je treba dva nova svetovna rekorda v lahki atletiki. Na lahkoatletskem mitingu v Chicagu je Simpson na 100 yardov dosegel čas 9 in tričetrt sekunde ter je s tem prekosil dosedanji svetovni rekord Padoocka. Gdč. Heublein (Barmen) je v metu krogle izboljšala svoj nedavno doseženi rekord od 12.44 na 12.50.

Nogometne tekme akademskih reprezentanc ob priliki proslave ljubljanske univerze

V soboto in nedeljo 15. in 16. t. m. igrajo nogometne reprezentance Zagreba in Beograda s reprezentanco Ljubljane, in sicer igra v soboto zagrebška reprezentanca proti beograjski, v nedeljo pa zmagovalec te tekme z reprezentanco ljubljanske univerze. Za to prvo srečanje akademskih reprezentanc vlada med akademiki in med ostalo sportno publiko veliko zanimanje.

O moči zagrebške in beograjske reprezentance ni treba mnogo pisati. Zagrebška postava še ni znana, beograjska je naslednja: Kukić, Čavić, Prokić (BUSK), Božinović, Colnago (Soko), Bukovac, Miloradović (BUSK), Vojnović (Soko), Popović (Jugoslavija), Kesić (Mačva, Šabac). Kakor se razvidi iz te postave, Beograjčani niso postavili kompletnega moštva prvorazrednega Beograjskega univerzitetnega Sportkluba, temveč so ga ojačili z igrači Jugoslavije in Sokola.

Pričetek tekem oba dneva ob 18. na igrišču Ilirije. V nedeljo bo tudi predtekma.

Polsadežev

(Halbfrucht) 5 vagonov, proda Paromlin NOVAK, Grubišno polje, via Bjelovar.

7881

Službene objave LNP

(Iz seje poslovnega odbora 12. 6. 1929.)

Za pokalni turnir v korist JNS, ki je bil prvotno določen na 26. m. m., je določil poslovni odbor termin 23. t. m. V veljavi ostane prvotno izžrebani vrstni red tekem, t. j.: odigrajo se tri tekme po 45 minut in sicer ob 17. uri Ilirija : Slovan, ob 17.45 Primorje : Hermes, ob 18.30 finale med zmagovalcema v prvih dveh tekmah. V primeru neodločenega izida se pri prvih dveh tekmah žreba, pri finalu pa se igra najprej dvakrat 10 minutni podaljšek in se šele potem event. žreba. Prireditev se izvede na prostoru SK Ilirije, službo bo določil posl. odbor na prihodnji seji. — Posl. odbor stavlja sodelujočim klubom v dolžnost, da nastopijo s kompletnimi I. moštvi; prekršaje bo obravnaval podsavez po § 53. kaz. pravilnika.

Za prv. tekmo Elan : Javornik dne 16. t. m. v Novem mestu je delegiran kot nadzorni organ podsaveza g. V. Cimperman.

Posl. odbor je odobril za 16. t. m. prijateljski tekmi Maribor : Rapid v Mariboru in Amater : Jadran v Trbovljah ter naknadno za 9. t. m. prijateljske tekme Atl. SK : Železničar v Celju, Elan : Svoboda rez. v Novem mestu in Svoboda jun. : Zora v Hrastniku.

Posl. odbor je verificiral s pravico nastopanja dne 21. t. m. za SK Rapid: Igr. Kampič Josip; za ISSK Maribor: Igr. Gabrščik Julij in Janžekovič Josip. — Nadalje je verificiral posl. odbor s pravico nastopanja dne 14. decembra t. l. za SK Ilirija Igr. Venko Albert in Unterreiter Josip. — Na podlagi dopisa SK Javornika od 10. t. m. se popravlja verifikacija Igr. Makovec Leona za SK Javornik, objavljena dne 9. t. m., tako da ima pravico nastopanja s 15. t. m., ker je ugotovljeno, da že nad leto dni ni nastopal za svoj prejšnji klub.

Igr. Jež Josip (SK Reka) in Petrič Silvo (SK Slavija) sta predana kaz. odboru ter do nadaljnjega suspendirana, ker se nista odzvala pozivu pred posl. odbor glasom objav od 9. t. m.

V smislu sklepa posl. odbora na seji 29. m. m. se na podlagi izjave SK Jadrana od 29. m. m. naknadno odobri gostovanje igr. Košenine Ivana (SK Hermes) v rezervi ASK Primorja proti rezervi Gradjanskega ŠK v Zagrebu dne 30. m. m.

Glasom dopisa št. 433/28-29 je JNS potrdil izključitev igr. Suholežnika Ludvika in Gobeca Zdravka iz SK Celja ter sklenil vporabiti proti njima § 11. o. p. Z ozirom na to je posl. odbor LNP črtal navedena igralca iz staleža verificiranih igralcev ter jih do 14. 6. 1930 ne more verificirati za noben klub JNS. — Tajnik II.

Propozicije za državno prvenstveno tekmovanje v lahki atletiki za leto 1929.

Jugoslovenski lahkoatletski savez priredi 5. in 7. julija 1929 v Pančevu na igrišču Pančevačkega sportnega kluba lahkoatletsko tekmovanje za prvenstvo Jugoslavije 1929 za poedince s sledečim razporedom:

6. julija ob 15. uri: 1. predteki 100 m, 2. met krogle, 3. finale 100 m, 4. skok v višino z zaletom, 5. predteki 200 m, 6. met diska, 7. predteki 400 m, 8. skok v daljavo z zaletom, 9. predteki 110 m z zaprekami, 10. tek 1500 m, 11. predteki 4×100m.

7. julija ob 15. uri: 1. finale 4×100 m, 2. met kladiva, 3. finale 200 m, 4. troskok, 5. finale 400 m, 6. met kopja, 7. tek 800 m, 8. skok ob palici, 9. tek 5000 m, 10. finale 110 m z zaprekami, 11. štafetni tek 1000 m — švedska.

Tekališče je iz lesa z dvema nedvignjenima zavojema, dolgo 360 m.

Prijave je poslati na JLAS najpozneje do 29. junija 1929. Po tem terminu se prijave ne bodo v nobenem slučaju sprejemale. Prijave je nasloviti na: g. Miroslav Dobrin, Mihanovičeva ul. 40/II.

Prijavnina za točko in osebo znaša Din 15, za moštvo pa Din 30 za klube izven Pančeva, Din 60 pa za klube v Pančevu. Prijavnino je poslati istočasno s prijavo po poštni položnici ali pa priložiti prijavi.

Nagrade dobijo v vsaki točki najboljši trije tekmovalci, zmagovalec pa naslov prvaka Jugoslavije za leto 1929.

Tekmovanje se vrši po pravilih odnosno pravilnikih JLAS.

Službeno iz LNP. Seja upravnega odbora bo v petek ob 20.30 v kavarni Emona, I. nadstr.

Službeno iz LNP. (Kaz. odbor.) Danes v petek 14. t. m. ob 18.30 v kavarni Evropa seja kazenskega odbora. — Na isto se vabijo ob 18.45 igr. Čop Lojze (Hermes) in Muzlović Josip (Slavija); ob 19. igr. Loborec Veleslav (Reka); ob 19.15 Bögel Fran (Slovan) in ob 19.30 igr. Jež Josip (Reka) in Petrič Silvo (Slavija), ob 19.45 igr. Grabrijan Edo (Svobodu) in Steiner Karel (Jadran). — Tajnik II.

Odbor Turistovskega kluba »Skala« poziva vse svoje člane, da se udeleže občnega zbora, ki bo danes v petek 14. t. m. v damski sobi kavarne Emona ob 20. uri.

ASK Primorje (nogometna sekcija). Trening juniorjev in rezerve danes od 17. dalje; trening zelo važen. — Načelnik.

SK Ilirija (nogometna sekcija). Danes v petek ob 18.30 na igrišču važen sestanek skupine II in III izven old boys; v primeru slabega vremena bo sestanek v garderobi. Vsi in točno! Jutri v soboto ob 20.30 v klubski sobi v kavarni Evropa sestanek skupine I. — Načelstvo.

ASK Primorje (lahkoatletska sekcija). Vabijo se danes ob 17. na obvezni trening in dogovor radi nedeljskega nastopa na mitingu Železničarjev v Mariboru naslednji atleti: Žorga Fric, Močan Lado, Korče Danijel, Petkovšek Viktor, Perovič Ivo, Perko Srečko, Vidic Ciril, Valenčič Demeter, Stolfa Slavko, Kermavner Ivo, Hudalist. Cenčič Jože, Pečenko Rihard, Trnčelj Ciril, Slamič Herman, Škrabar, Pogačnik, Jug Franci, Lasič, Nagy Viktor, Kobal Branko, Žorga Aleks, Raič Dušan in Milivoj, Wilfan, Cvenkelj, Widra, Rapotec, Slepic, Sintič, Novak Bogdan, Fritsch, Grošelj, Lenarčič, Ribič, Prašnikar, Krajc. Razven tega je obvezen trening za vse ostale atlete, ki naj eventualno prijavijo svoje sodelovanje v Mariboru trenerju.

VREMENSKO POROČILO

Meteorološki zavod v Ljubljani, 13. junija 1929. Višina barometra 308.8 m.

Kraj	Čas	Barom.	Temper.	Rel. vlaga v %	Smer vetra in brzina v m in sek.	Oblačno 0—10	Padavine: Vrsta	Padavine: v mm do 7. ure
Opazovanja								
Ljubljana	8.	764.7	19	60	mirno			.
Maribor		762.9	18	70	mirno	2		.
Zagreb						0		.
Beograd		765.3	22	40	ESE 4			.
Sarajevo								.
Dubrovnik								.
Skoplje	7.	767.1	20	60	S 2	1		
Split		764.6	23	50	mirno			.

Solnce vzhaja ob 4.12, zahaja ob 19.47, luna vzhaja ob 10.42, zahaja ob 0.19.
Najvišja temperatura danes v Ljubljani: 27.7 C, najnižja 13.2 C.

Dunajska vremenska napoved za petek: Kmalu zopet manj oblačno. Temperatura se bo zopet nekoliko dvignila.

Gospodarstvo

Dr. Fran Windischer:

Gospodarska konjunktura preko zime na pomlad

Za nami je ostra dolgotrajna zima, ki je pretežnemu delu gospodarskih strok prizadela težko škodo dvojne vrste: Neposredno škodo, prizadeto napravam samim in pa še večjo posredno škodo zaradi zastoja pogona in dela, skrčene produkcije in pa ovir v prometu tako pri prejemu kakor pri oddaji blaga. Občutna je škoda, katera zadene zaradi strašne zime kmetovalca, ki je centralna postava v našem gospodarstvu. Škoda, katero je utrpela industrija in obrt, gre v goste milijone in so bile izgube osobito občutne v težki in veliki industriji, ki je bila zaradi strašnega mraza dolgo časa ovirana v svojem rednem delu. Odrekle so ob jako nizkem stanju vode pogonske vodne sile, bridko so bile prizadete elektrarne in ž njim v zvezi stoječa podjetja. Visok sneg je onemogočal manipulacijo. Ekspedicija fabrikatov in dovažanje potrebščin ni bila mogoča spričo zastoja v železniškem prometu. Zakasnele so dispozicije, in je zavladalo trdo pomanjkanje premoga. Niti potreb železniškega prometa ni bilo mogoče v redu kriti. Premogovna industrija abnormalnih prilik v železniškem prometu in zaradi močno reducirane produkcije ni mogla izkoristiti ugodne konjunkture ob izredno naraslih potrebah konsuma. Lesna stroka, ki ima trajno živahne posle, je bila zaradi sila neugodnega vremena težko ovirana v produkciji, ker je vodno stanje obupno padlo in so zamrznitve na različen način motile redni tek dela. Neprilike v železniškem prometu so seveda to stroko, katere usoda je vitalno odvisna od gladkega železniškega prometa, prav občutno prizadele in je poteklo dokaj časa, preden je prišla kupčija v stari tok.

Dolgotrajna zima je za dolgo dobo podvezala živi tok gospodarskega življenja. Trdo je zadela mnoge stroke naše domače trgovine, ki je bila cele tedne trpko ovirana v svojem delu v toliki meri, da je po vseh večjih trgovskih središčih zavladalo pravo mrtvilo, pa so bila skupila padla na neverjetno nizek minimum. Jasno je, da je ob prizadevnosti kmetovalca, in mrtvila v kupčijskih poslih, prizadeta tudi industrija in obrtnost v mogočni meri. Industrija, ki dela za eksport, je bila seveda ovirana ne samo v produkciji zaradi visokega snega, nizkega stanja vode in ledu, marveč tudi zaradi dolgotrajnih težkoč v prometu. Normalen krogotek se je ustavil, ker so klimatične neprilike zaprle promet v obeh smereh, v nabavi in odpravi.

Ko so prenehale največje strahote mraza in visokega snega, je vendar ostala še dolge tedne trda zima. **Pokvarila je trgovini dodobra pomladansko sezono tem bolj, ker so bili v naši zemlji letos velikonočni prazniki jako zgodnji. Trgovina je izgubila donosno velikonočno kupčijo, in je zategadelj zaspalo mnogo blaga na zalogi.** Tako mrtvilo v kupčiji neogibno močno pripomore do imobilizacije ter mora samo poslabšati plačilne in kreditne prilike. Stavbna obrt je imela preteklo leto dobre prilike. Zaradi ugodne jeseni je bilo mogoče nadaljevati mnogo dela vse do pozne jeseni. Stavbne industrije in obrtniki te stroke so imeli lani dobro leto. Letos se je stavbna delavnost zapoznila in je vobče proti prejšnjemu letu v naših krajih znatno manjša. Novih zgradb, osobito večjega obsega, je dober del manj. Profesijonisti na stavbah so vendar zadnje čase bili še dovolj dobro zaposleni, ker dotekajo dovrševalna dela, pa je bilo po kruti zimi mnogo popravil in obnov na stavbah potrebnih. **Dolgotrajna zima je zadrževalno učinkovala na obrat v raznih velikih podjetjih, osobito kovinske stroke, tako, da je komitentom na pomlad tudi za nujna naročila treba potrpljenja iz obratnih in prometnih razlogov.** Plačilne in kreditne prilike so se preko zime močno poslabšale. Kupovalna moč kmečkega in meščanskega prebivalca je občutno oslabela. Obča je tožba, da je težko priti do plačila za prodano blago in izvršena dela. Zasebna in javna roka, državna in avtonomna, je počasna za plačila. Detajlna trgovina mora na deželi in v mestu prodajati hočeš nočeš na upanje. Tako pa prihaja neogibno do tega, da morata trgovina na debelo in industrija pristajati na dolgoročno kreditiranje. Kupčije proti gotovini so vedno redkejše in doba, za katero se dopušča kasa - skonto, se je že dokaj podaljšala.

= **Zaključni računi za l. 1924./25., 1925./26. in 1926./27.** Nj. Vel. kralj je podpisal zakon, s katerim se odobravajo zaključni računi za l. 1924./25., 1925./26 in 1926./27. Po teh zaključnih računih so znašali državni dohodki in izdatki (v milijonih Din):

	dohodki	izdatki	suficit
1924./25.	10.838	10.540	+ 298
1925./26.	12.064	11.777	+ 287
1926./27.	11.606	11.593	+ 14

Ti suficiti so bili prenešeni na račun obratnega kapitala, ki kaže naslednje dohodke in izdatke (v milijonih Din):

	aktiva	pasiva	saldo
1924./25.	352	196	+ 156
1925./26.	613	284	+ 329
1926./27.	590	215	+ 375

Saldo obratnega kapitala se je torej v omenjenih treh letih dvignil in je koncem leta 1926./27. znašal 375 milijonov Din.

= **Vpis delnic Privilegirane agrarne banke.** Včeraj se je vršila v dvorani Izvozne banke v Beogradu konferenca vseh bančnih zavodov v Beogradu, na kateri se je razpravljalo o vpisu delnic Privilegirane agrarne banke. Te dni je uprava državnih monopolov vpisala za 18 milijonov Din delnic Privilegirane agrarne banke, Obrtna banka SHS pa za 1.5 milijona Din.

= **Slovenske banke koncem preteklega leta.** Po letnem poročilu, ki ga je izdal Savez denarnih in zavarovalnih zavodov v Zagrebu povodom 10letnice svojega obstoja, so znašale koncem preteklega leta **vloge pri vseh bankah s sedežem v Sloveniji 687.7 milijona Din.** Če primerjamo to številko z znanimi številkami za prejšnja leta, tedaj vidimo, da so se vloge pri slovenskih bankah tudi lani dvignile. Koncem leta 1926. so znašale 576.6 milijona Din, koncem l. 1927. pa 633.3 milijona Din. Prirastek je lani znašal 54.4 milijona Din napram 56.7 milijona Din v l. 1927. Skupna postavka dolžnikov in konzorcijonalnih računov je znašala koncem pret. leta 930.7 milijona Din napram 862.8 milijona Din koncem l. 1927. in 802 milijona Din koncem l. 1926. Znatno se je dvignil tudi menični portfelj, in sicer od 166 milijonov Din v l. 1926., odnosno 216.3 milijona Din l. 1927. na 249.2 milijona Din koncem pret. leta. Čisti dobiček je ostal na višini predpreteklega leta ter je znašal 12.0 milijona Din napram 11.9 milijona Din v l. 1927. in 13.2 milijona Din v l. 1926. Kočevska Merkantilna banka v statistiki ni upoštevana, Hipotekarna banka jugoslov. hranilnic pa samo v statistiki za l. 1926.

= **Naknadni sporazum k trgovinski pogodbi z Nemčijo.** V »Službenih Novinah« od 12. t. m. je objavljen zakon o naknadnem sporazumu k trgovinski pogodbi z Nemčijo, podpisanem 19. oktobra 1928 v Pragi. Po tem naknadnem sporazumu, ki je stopil z dnem objave v »Službenih Novinah« v veljavo, je bila nemška pogodbena uvozna carina na koruzo za krmo od 2.50 zlatih mark za 100 kg, razširjena tudi na uvoz koruze za produkcijo alkohola in za setev, pogodbena carina na zaklano perutnino v višini 20 zlatih mark pa je bila razširjena tudi na zaklane purane. Naša država pa je v tem naknadnem sporazumu pristala na to, da se žamet in pliš, odnosno slične tkanine iz tar. št. 332., točka 2. (če osnovna tkanina ne vsebuje svile) carinijo tudi tedaj kot polsvilene, ako od skupne teže vsebujejo 10 do največ 54 % svile.

= **Oficijelni protest Francije proti povišanju ameriških carin.** Francoska vlada je preko svojega poslanika izročila ameriški vladi oficijelno protestno noto proti nameravanemu povišanju ameriških carin. V tej protestni noti se povdarja, da je predvideno celo povišanje carin na one francoske proizvode, ki ne delajo nikake konkurence ameriški produkciji.

= **Nemška reparacijska plačila v prvih 9 mesecih tekočega reparacijskega leta.** Kakor znano, mora Nemčija od 1. septembra pret. leta plačevati normalno reparacijsko anuiteto po Dawesovem načrtu v višini 2500 milijonov mark. (Nov reparacijski načrt bo stopil v veljavo, če ga odobrijo upniške države, šele 1. septembra t. l.) Po izkazu reparacijskega agenta za maj je Nemčija od 1. septembra pret. leta do 31. maja t. l., torej v prvih 9 mesecih tekočega normalnega reparacijskega leta, **plačala 1.81 milijarde mark.** Od te svote je bilo transferiranih upniškim državam 1.68 milijarde mark, torej znatno manj, kakor so pa znašala plačila. Zastoj transferiranja je v zvezi s težkočami, ki so se pojavile zaradi velikega odtoka deviz pri nemški Državni banki v zadnjih mesecih. Posameznim upniškim državam je bilo transferiranih: Franciji 840 milijonov mark, Angliji 378, Italiji 121, Belgiji 87 in **Jugoslaviji 65 milijonov mark. Naša država je torej od Nemčije v prvih treh četrtletjih tekočega reparacijskega leta prejela okrog 880 milijonov Din.**

= **Dobave za Egipt. Ministrstvo za kmetijstvo** v Kairu razpisuje dobave večje množine umetnih gnojil, vreč, vrvi in pločevinastih plomb za zapiranje vreč. Ponudbe za umetna gnojila je predložiti do 6. julija t. l., za drugo blago pa do 29. t. m. Pogoji so interesentom na vpogled v pisarni Zbornice za TOI.

= **Dobave.** Prometno - komercijalni oddelek direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 21. t. m. ponudbe glede dobave 40.000 komadov podložkov za sode; strojni oddelek pa do 4. julija ponudbe glede dobave 15.500 kg različnega železa. Direkcija pošte in telegrafa v Ljubljani sprejema do 5. julija ponudbe glede dobave 100 komadov pisemskih nabiralnikov. (Predmetni pogoji so na vpogled pri omenjenih direkcijah.) Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 27. t. m. ponudbe glede dobave raznih okovov za pohištvo. Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 27. t. m. ponudbe glede dobave 150 komadov izolatorjev. Direkcija državnega rudnika Zabukovca pri Celju sprejema do 4. julija ponudbe glede dobave raznih mazilnih olj, tovotne masti in bencina. Dne 5. julija se bo vršila pri upravi državnih monopolov, ekonomski oddelek v Beogradu ofertalna licitacija glede dobave 500 m³ desk raznih dimenzij. (Predmetni oglasi so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI.)

Borze

13. junija.

Na ljubljanski borzi je bil danes devizni promet slab. Nekaj več potrebe je bilo le v devizah na Prago in Berlin. Deviza na Berlin je nekoliko popustila. Razen potrebe v devizi na Trst je vso potrebo krila Narodna banka.

Na zagrebškem efektnem tržišču je **Vojna škoda danes ponovno popustila.** Za aranžma je notirala 395 — 397 (včeraj 398), trgovala pa se je samo za december po 416 in 415 (včeraj 418 — 421 brez prometa). Beograjska borza danes zaradi praznika (Vnebohod) ni poslovala. Ponovno nazadovanje Vojne škode je povzročila nekontrolirana vest, da je finančno ministrstvo opustilo namero stabilizirati tečaj Vojne škode pri 400, temveč hoče intervenirati šele pri nižjem tečaju 395 ali 390. V zvezi s tem je baje izostala tudi vsaka intervencija od strani Poštne hranilnice in Državne hipotekarne banke. Tudi ostali državni papirji so dalje slabi. Med bančnimi vrednotami se je Prašteđiona okrepila na 855 zaklj., v ostalih bančnih vrednotah pa so bili običajni zaključki. Med industrijskimi papirji se je Narodna šumska trgovala po 30, Brod vagon pa pri čvrstejšem tečaju 160. Trboveljska notira nespremenjeno 475 — 490.

Devize in valute.

Ljubljana. Amster. 22.875, Berlin 13.55-13.50 (13.57), Bruselj 7.9096, Budimpešta 9.9315, Curih 1094.4—1097.4 (1095.9), Dunaj 7.985—8.015 (8.00), London 275.79—276.59 (276.19), Newyork 56.745—56.945 (56.845), Pariz 222.63, Praga 168.23—169.03 (168.63), Trst 296.70—299.70 (297.70).

Zagreb. London 275.79 — 276.59, Newyork 56.755 — 56.955, Pariz 221.63 — 223.63, Milan 296.879 — 298.879, Curih 1094.4—1097.4, Berlin 13.555 — 13.585, Dunaj 7.985 — 8.015, Praga 168.23 — 169.03, Budimpeta 9.9165 do 9.9465.

Curih. Zagreb 9.1275, London 25.19125, Newyork 519.85, Pariz 20.3175, Milan 27.195, Berlin 123.90, Dunaj 73.00, Praga 15.38, Bukarešta 3.0825, Budimpešta 90.55, Sofija 3.75, Varšava 58.25.

Dunaj. Beograd 12.48375 — 12.52375, Berlin 169.39—169.89, London 34.4725—34.5725, Milan 37.195 — 37.295, Pariz 27.7825 do 27.8825, Praga 21.035 — 21.115, Curih 136.75 do 137.25, Newyork 710.85 — 713.35.

Efekti.

Ljubljana. Celjska 165 den., Ljubljanska kreditna 123 d, Prašteđiona 850 d, Kreditni 170 d, Vevče 118 d, Ruše 275—285, Stavbna 50 d, Šešir 105 d.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda aranžma 395 — 397, kasa 395 — 398, za junij 395.5 — 398, za december 414 — 415, investicijsko 83.5 bl., agrarne 49 — 50; bančne vrednote: Prašteđiona 855 — 860, Union 202 — 203, Srpska 150 — 151, Jugo 83 do 84, Zemaljska 127 den., Ljubljanska kreditna 123 den., Poljo 15.5 — 16, Kreditna 93 den., Hrvatska 50 den.; industrijske vrednote: Narodna šumska 27.5 — 35, Gutmann 202 do 207, Slaveks 105 den., Slavonija 180 do 190, Drava 410 bl., Šećerana 435 — 440, Brod vagon 155 — 170, Union mlin 170 do 180, Vevče 120 den., Oeanija 190 den., Trbovlje 475 — 490.

Blagovna tržišča

+ **Ljubljanska blagovna borza** (13. t. m.) Les: Tendenca nespremenjena. Zaključenih je bilo 8 vagonov drv in 1 vagon oglja. Dež. pridelki: Tendenca nespremenjena. Zaključkov ni bilo. Nudi se pšenica (slovenska postaja, mlevska tarifa, plač. 30 dni): baška promptna po 255.50 — 257, za junij 260.50 — 262.50; koruza: baška promptna, mlevska tarifa, sl. post. po 272.50 — 275; moka: »Og«, fco Ljubljana, plač. po prejemu blaga po 370 — 375; oves: baški, slov. post., navadna voznina 275 — 277.50.

+ **Novosadska blagovna borza** včeraj zaradi pravoslavnega praznika (Vnebohod) ni poslovala.

+ **Dunajska borza za kmetijske proizvode** (12. t. m.) Glede na čvrstejše ameriške tečaje je bila tendenca na dunajski borzi nekoliko prijaznejša. Čim pa so bili znani nižji budimpeštanski tečaji, se je razpoloženje takoj poslabšalo. Promet se je gibal v najožjih mejah, ker je bil konsum dalje zelo rezerviran. Nova jugoslovenska potiska pšenica se je za avgust nudila po 1.37 Kč ex šlep Dunaj. Trgovina z moko je nekoliko živahnejša. Uradno notirajo vključno prometni davek in carina fco Dunaj: **pšenica:** domača 32.75 — 33.75, madžarska potiska 35.50 — 37.25, jugoslovenska 34.25 — 34.75; **rž:** marchfeldska 28 — 28.50, madžarska 26.50 — 27.25; **koruza:** 31.50 — 32. **Moka** »0« v trgovini na debelo: domača 56—58.50, madžarska 53.50 — 55.

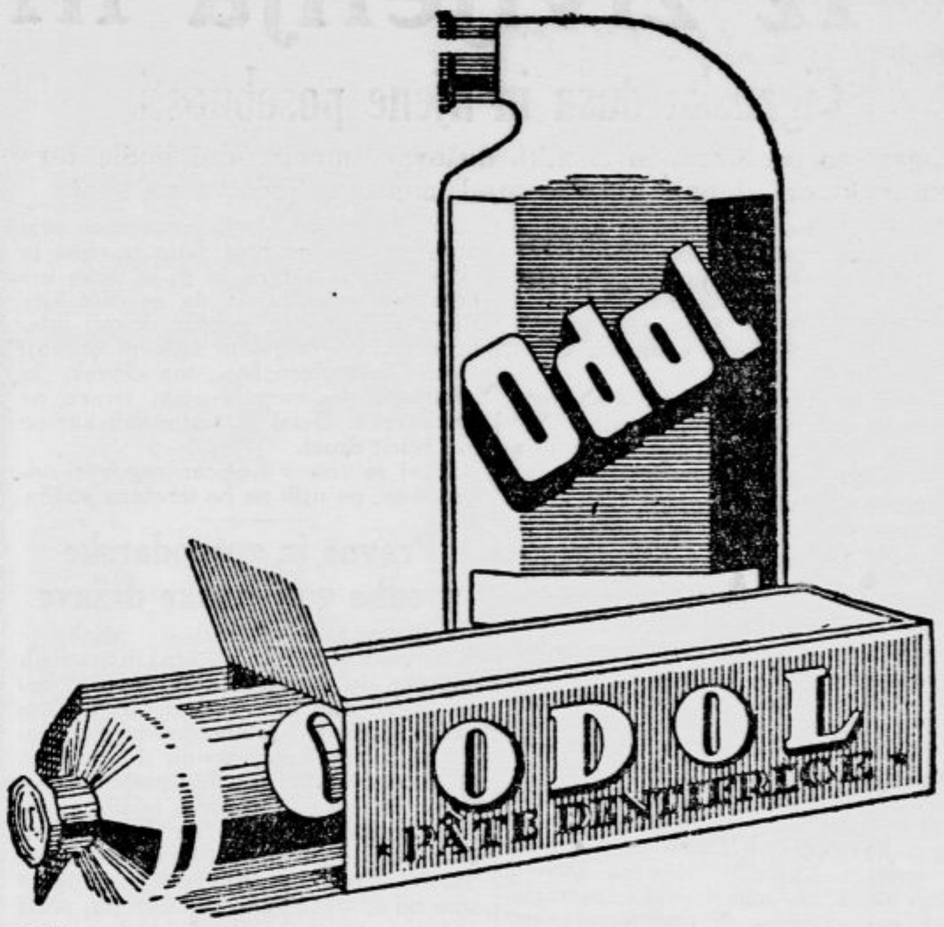

Kdor noče izgledati negovan samo po svojih bleščečih zobeh, kdor polaga tudi važnost na to, da zadosti v vsakem pogledu zahtevkom popolne higijene ust in zob, se poslužuje paste Odol za zobe in Odola.

Pasta Odol za zobe kakor tudi Odol

sam sta sestavljena strogo po navodilih vede. Ni boljše paste kakor je pasta Odol za zobe. Učinkuje desinficirajoče, preprečuje nabiranje zobnega kamna in ima prijeten, osvežujoč okus.

Iz življenja in sveta

Ciganska duša in njene posebnosti

Cigani so postopači in lažniki, duševno manjvredni ljudje ter spadajo po stopnji kulture med najnižja ljudstva na svetu

V Košicah na Slovaškem se nadaljuje proces proti ciganom-ljudožrcem. Primarij košičke blaznice dr. Jaroslav Stuhlik, ki je kot izvedenec proučeval obtožence, je te dni podal zelo zanimivo oznako ciganskega plemena. Glasi se tako-le:

Cigani so lažniki in postopači. Svoje izpovedi neprestano menjavajo. Nič jim ne de, če druga izpoved pobija prvo, saj je bila že ta pretirana.

Vzrokov za vse to je **več**. Cigani so v bistvu pleme indijskega porekla in se tekom stoletij dotika z drugimi narodi niso mogli prilagoditi civilizacijskemu nivoju ostalih ljudstev. Vedno so bili in vedno bodo bič dežele, kamor se zatečjo. Njih kultura se jedva more primerjati s primitivno stopnjo praljudstev, n. pr. fidžijskih otočanov ali Papuancev.

Nomadi, kar so bili ob svojem prihodu v naše kraje, so cigani ostali do danes. Nemir jim je v krvi, vse drugo sledi iz tega. Cigan je postopač in potep in kot popotni človek nima zmisla za spomin. Spomin veže na gotove stvari samo stalnega človeka, za cigana je brez pomena. V popotovanju pa tiči še kal druge ciganske nemorale. Znano je, da cigan ni štedljiv. Doma je povsod, kjer se ustavi in za svoje ima vse, kar vidi. Zato se brez sramu polasti tujega imetja. Krade pa ne samo drugim, ampak tudi svojim tovarišem, baš zavoljo tega, ker ne zna razlikovati med mojim in tvojim.

Ženska, ki je celo pri primitivnih narodih nedotakljiva svetost, je za cigana brez vrednosti. Kadar se cigan naveliča ene, si izbere drugo. Po drugi strani pa ni mogoče tajiti, da bi bil cigan brez nekega čuta za disciplino; razpolaga celo z nekim instinktom za kazniva dejanja, a strah ga je edino batine.

Cigansko pleme stoji na inteligenčni stopnji otroka. Venomer teži samo za izpopolnitvijo trenutnih zahtev. V duševnem oziru je vsekakor to znak manjvrednosti. To potrjuje tudi prepričanje, da cigan ne razlikuje med svojim in tujim. Tuje mu je naše pojmovanje, naše mišljenje, tuje posebno to, kar mi imenujemo zakon.

Obtožene cigane v košičkem procesu označuje dr. Stuhlik sledeče: Filke je voditeljska natura, človek, ki prehaja iz ekstrema v ekstrem. Časih je brutalen in ciničen, časih nepopisno razmrvljen. Njegov brat Jano je skoz in skoz pasivna natura, ki jo je treba neprestano vspodbujati, da se česa loti. Ribar je psihopat, vendar dovolj inteligenten. Na najnižji duševni stopnji stoji Grulo Barnabas, top človek, ki spominja po vsem svojem izrazu na pračloveka. Delal je vedno to, kar so mu veleli drugi.

Zdaj se vrše v Košicah zagovori odvetnikov, po njih pa bo izrečena sodba.

Pravne in gospodarske uredbe vatikanske države

»Osservatore Romano« priobčuje razne podrobnosti o zakonskih uredbah papeške države. Italijanski zakoni bodo veljali tudi tu v vseh stvareh, ki se tičejo starinskih predmetov in umetnosti, naravnih lepot, javnih del, mer in uteži, avtorskega prava in patentov, železnic in pošte, telegrafa, telefona, radia, zračne plovbe, avtomobilov in ukrepov proti nalezljivim boleznim. Starši so dolžni pošiljati svoje otroke v šolo od 6. — 14. leta, drugače jim preti kazen — razen če dokažejo, da poučujejo otroke doma.

Nakup in prodaja blaga vseh vrst je državni monopol. Država skrbi tudi za farmacevtsko organizacijo vatikanskega mesta. Samo uvoz že zacarinjenega blaga iz Italije v mesto je prost, drugo se zapleni. Izvoz pa je zabranjen.

Brez guvernerjevega dovoljenja se ne sme ustanoviti nobeno društvo, razen če ni njegov obstoj upravičen po kanonskem pravu. Isto tako je brez posebnega dovoljenja prepovedano prirejati javne shode, imeti orožje — tudi če je starinsko ali zgolj umetniške vrednosti — tiskarniška ali fotografska podjetja.

Gobavci v ministrstvu

Te dni sta pognala dva možaka celo armado nameščencev rumun. zdravstvenega ministrstva v beg. Pojavila sta se v uradu kabinetnega šefa in sta hotela po vsej sili govoriti z ministrom. Šef ju je hotel odstraniti, a je opazil, da imata v obrazu strašne rane. Pozvali so zdravnika, ki je ugotovil, da sta gobavca. Komaj se je to razneslo po pisarni, so uradniki odmetali svoje obleke in stekli v najbližjo lekarno, kjer so se dali desinficirati. Kmalu nato je prispel v ministrstvo še tretji gobavec. Vsi trije so bili pobegnili iz bolnišnice za gobavce, ker tam niso dobro ravnali z njimi in so se hoteli osebno pritožiti pri ministru. Oddali so jih zopet v bolnišnico.

Enajst poklicanih, ena izvoljena

Kakor smo že včeraj kratko poročali, je zmagala na mednarodnem natečaju za lepoto v Galvestonu avstrijska lepotica Liesl Goldarbeiterjeva. Naknadno javljajo še nekaj zanimivih podrobnosti s te prireditve.

Za naslov miss Universe se je potegovalo enajst lepotic. Med njimi sta imeli največ zaslombe miss Amerika in miss Anglija. Jury je bila sestavljena iz sedmih sodnikov. Miss Universe je združila šest glasov; en sam je glasoval proti.

Edini glas, ki je bil proti Goldarbeiterjevi, je dobila rumunska lepotica Magda Demetrescu. Zadoščenje na tekmi je dobila tudi Nijuorčanka Irena Ahlbergova, ki je prejela nagrado 1000 dolarjev. V sredo zvečer je bil lepoticam na čast prirejen banket, kjer so se razdelila darila.

Tekmovanja za naslov prve lepotice sveta so se udeležile krasotice vseh narodnosti, v ožjo volitev pa jih je prišlo samo enajst. Naj pripomnimo še to, da je zmagala Liesl Goldarbeiterjeva ne zaradi svoje lepote v obrazu, ampak zaradi odličnega splošnega vtisa, ki ga je bila napravila na ocenjevalno komisijo.

Zdravljenje revmatizma v sklepih z živim srebrom

Zdravnik dr. Saxl je poročal te dni na seji dunajske zdravniške družbe o svojem novem zdravljenju bolezenskega nabiranja tekočin v telesu. V to svrho uporablja že več let živosrebrne preparate, med katerimi je začel sedaj dajati prednost tako imenovanemu salirganu. Temu je pridružil večje količine salmijaka, ki kri okisa, kar učinke salirgana samo ojačuje. Prvotno je zdravil na ta način in sicer z velikim uspehom vodenico, ki izvira iz srčnih bolezni, sedaj pa je raztegnil svoj postopek tudi na druge podobne bolezni in celo na revmatizem v sklepih. V koliko je njegova metoda uporabna za revmatizem sam na sebi, se sedaj sicer ne da še povedati, vsekakor pa ustavlja nabiranje bolnih sokov v revmatičnih sklepih, kar bi bilo že velik korak naprej v zdravljenju te vrste revmatizma.

Zopet nesrečni vrtiljak

V Ratiboru se je z nekega vrtiljaka odtrgala gondola in se v največjem zagonu vrgla med stoglavo množico gledalcev. Devet odraslih oseb in pet otrok je bilo pri tem težko poškodovanih. Vzrok nesreče tiči v dejstvu, da je bila žica gondole prerahlo pritrjena. Ljudstvo je navalilo na lastnika vrtiljaka in njegove uslužbence ter jih je hotelo linčati; pozvano orožništvo je jedva zadržalo pobesnele ljudi. Podjetje je bilo takoj zapečateno, nadaljnjo besedo bo pa govorila sodnija.

Spominska plošča Heineju v Parizu

Na predlog humanista Cinicyja je bil v pariškem mestnem svetu sprejet predlog za postavitev spominske plošče pesniku ljubezni Henriku Heineju. Plošča bo vzidana v poslopje, kjer je Heine stanoval, v ulici Martignon št. 3, kjer je pevec maja preživel zadnja leta svojega življenja.

Nova imena mest na Norveškem

Kakor javljajo iz norveške prestolnice, je ondotni državni zbor sklenil, da se prekrsti mesto Drontheim v Nidaros kljub temu, da je proti novemu imenu protestiralo vse drontheimsko prebivalstvo. Ko so v Drontheimu doznali za sklep parlamenta, so izbruhnile velike demonstracije. Baje obstoji tudi načrt za prekrstitev Bergena v Björgvin in Christiansanda v Storsand.

K ponesrečenemu poletu iz Stockholma proti New Yorku
Zrakoplovca Flooden (na levi) in Ahrenberg (na desni) pred aeroplanom »Sverige«.

Reparacijski eksperti pri zeleni mizi v Parizu
1. Moreau; 2. Owen Young; 3. Schacht; 4. Mori; 5. Lamon.

Radio

Izvleček iz programov

Petek, 14. junija.

Ljubljana 12.30: Reproducirana glasba. — 13: Napoved časa, borzne vesti. — 13.30: Poročila iz dnevnikov. — 17: Koncert radio-orkestra. — 18: Primerjajoče veroslovje. — 18.30: Gospodinjska ura. — 19: Francoščina. — 19.30: Slovenska literarna zgodovina. — 20: Pevski solistični večer opernega tenorista g. Svetozarja Banovca. — 21.: Koncert radio-orkestra. — 22. Napoved časa in poročila.

Sobota, 15. junija.

Ljubljana 12.30: Reproducirana glasba. — 13: Napoved časa in reproducirana glasba. — 13.30: Poročila iz dnevnikov. — 17: Koncert radio-orkestra. — 19: Nemščina. — 19.30: Propagandno predavanje: Zdravilišča in termalna kopališča v Sloveniji. — 20: Delavska ura. — 20.30: Prenos programa iz Zagreba. — 22.30: Napoved časa in poročila.

ZAGREB 13.15: Reproducirana glasba. — 20.30: Romunski večer. — BEOGRAD 12.54: Koncert radio-kvarteta. — 17.25: Godba za ples. — 20.50: Večerni koncert radio-kvarteta. — 21.55: Dnevne vesti. — 22.40: Koncert orkestra srbskih ciganov. — PRAGA 16.30: Popoldanski koncert — 18: Pesmi s spremljevanjem kitar. — 19: Koncert godbe na pihala. — 20: Mešan večer. — 21: Prenos programa iz Brna. — 22.25: Godba za ples. — BRNO: 18: Arije, pesmi in dueti. — 19: Orkestralen koncert: plesi. — 20: Koncert pevskega zbora moravskih učiteljev. — 22.25: Prenos koncerta iz Prage. — VARŠAVA 15.50: Reproducirana glasba. — 20.30: Večerni koncert lahke glasbe. — 23: Godba za ples. — DUNAJ 11: Dopoldanski koncert; — 15.45: Popoldanski koncert orkestra: moderna dunajska glasba. — Popoldne 17.45: Koncert komorne glasbe. — 20.10: Beethovnov koncert. — 21: Prenos koncerta pevskih zborov »Ostmarke«. — Orkestralen koncert lahke godbe. — BERLIN 17.30: Godba za ples. — 20: »Mesto brez spanca« (slika berlinskega življenja). — 20.30: Igralski večer in godba za ples. — 24: »Tajnost Montrougea«. - FRANKFURT 16.35: Popoldanski koncert orkestra. — 20.15: Kabaretni večer. — 22.30: Prenos programa iz Stuttgarta — LANGENBERG 17.45: Večerni koncert komornega orkestra. — 19.30: Koncert komorne glasbe — Igralski večer in lahka godba. — STUTTGART 15: Popoldanski koncert lahke godbe. — 20: Banket Astoria - Cluba v Newyorku. — 21.30: Dramski večer in koncert lahke godbe. — BUDIMPEŠTA 9.15: Dopoldanski koncert. — 18: Koncert ciganske godbe. — 19.15: Reproducirana glasba. — 19.45: Dramski večer. — 22.15: Koncert vojaške godbe. — 23: Ciganska godba. — LONDON 19.30: Prenos koncerta iz Manchestra. — 21.35: Spevoigra. — 22.35: Godba za ples. — RIM 17.30: Popoldanski koncert. — 21: Dramski večer in koncert lahke godbe. — STOCKHOLM 18.30: Starejša godba za ples. — 20: Prenos iz revijskega gledališča. — 22: Godba za ples.

Najnovejši modeli D. K. W.

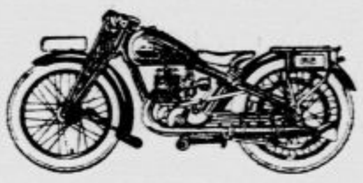

motociklov od 200, 300 in 500 ccm so prispeli na skladišče. Povoljni plačilni pogoji. Generalno zastopstvo za SHS **Opšti Trgovački Industrijski Kontoar, Beograd, Raičeva 12.**
Zahtevajte prospekte »Moto«!

Razpis.

7887

Županstvo trga Trbovlje razpisuje za zgradbo javnega kopališča v Trbovljah sledeča dela:

1. Centralno kurjavo, vodovod in kopalno opremo.
2. Pečarska dela in oblogo sten s pločicami.
3. Pleskarska in soboslikarska dela.
4. Steklarska dela.

Ofertalni pripomočki se dobe v občinski pisarni med uradnimi urami.

Pravilno kolkovane ponudbe je vložiti do 1. julija t. l. do 12. ure. Kasneje dospele se ne bo upoštevalo.

Županstvo trga Trbovlje,
13. julija 1929.
Župan: **Ig. Sitter, s. r.**

✝

V neizmerni žalosti naznanjamo, da je gospa

Ivana Geiger

zasebnica

v četrtek zjutraj po dolgi bolezni mirno preminula.

Pogreb nepozabne rajnice se vrši v petek ob 4. uri pop. iz hiše žalosti na pokopališče v Krškem.

Krško, 13. junija 1929.

ŽALUJOČI OSTALI.

RAZPIS.

Mestna hranilnica v Kočevju razpisuje:

a) **natečaj za vsa gradbena dela adaptacije mlina h. št. 273 v 8 uradniških in 2 delavskih stanovanjih.** Načrti in stroškovnik arhitekta ing. G. Husa za oddajo zgradbe so reflektantom na ogled do 18. junija v hranilničnih prostorih. Tozadevne pismene ponudbe z 10% varščino in z obvezno klavzulo, da za gotovo določeno skupno ceno stavbenik, dovrši vsa dela in izroči hranilnici dne 20. avgusta 1929 ključe od dovršene stavbe, je vlagati do 12. ure najpozneje še do 20. junija 1929. Mestna hranilnica si pridržuje pravico oddati gradbo brez ozira na nižjo ponudbo najprimernejšemu stavbeniku.

b) **Hranilnica namerava prodati najboljšemu ponudniku:**

1. stavbeno parcelo v izmeri nad 1000 m² med lekarno in brivcem Morocuttijem.
2. leseno barako, ki tvori podaljšek hiše pri parni žagi bivšega lastnika Antona Kajfeža.
3. tračno žago na električni pogon in elektromotor za pogon te žage z napuščakcem, varovalkama in s pripadajočim jermenom.
4. bencinski motor v razloženem stanju.
5. okrog 20.000 kg raznih sestavnih delov za žično železnico (med temi vrvi za 1.100.— m).
6. vsled opustitve mlina na električni pogon, en elektromotor s pripadajočo razvodno tablico in jermenom, dve mlinski sestavi, en ročni mlin, eno decimalno tehtnico z utežmi in eno veternjačo za čiščenje žita kakor drugi manjši inventar.

c) Nadalje hoče hranilnica oddati posamezno ali skupno **v zakup** 1. gostilno z vsem inventarjem pri »Parni žagi« h. št. 273 in naturalnim stanovanjem.

2. v isti hiši trgovski lokal opremljen z vsem inventarjem.
3. vso parno žago, s parcelami in pritiklinami, opisanimi v uradnem listu št. 33 z dne 3. aprila 1929 na strani 272 pod odd. XI, točkama b in č ter njivskimi parcelami v iznosu 90 a z lesenjačo za shrambo in sušenje desak ter 10 stanovanj za uslužbence, konjski hlev in obratno pisarno, kakor je vse navedeno pod točko c.
4. vilo Kajfež z vsemi objekti, potrebnimi za vinsko veletrgovino, opisanimi v istem oddelku pod točko a gori citiranega uradnega lista, s sodi, ki vsebujejo skupno 900 hl prostornine.

Vse te objekte, naprave in predmete je dovoljeno vsak čas pregledati na licu mesta, podrobna pojasnila se bodo pa dajala med uradnimi urami v hranilnični pisarni.

Obvezne pismene ponudbe morajo biti vložene v hranilničnem uradu v Kočevju do 12. ure dne 24. junija 1924.

č) Ker ima podpisana hranilnica namen na svoji parni žagi zrezati cca. 20.000 m³ lesa Premoženjske uprave mesta Kočevje, bi želela lesno industrijo skozi par let voditi eventuelno tudi v lastni režiji, za slučaj, da se na pričujoči razpis ne zglasi solidno podjetje, ki bi stavilo za nakup te količine lesa na panju in za zakup te industrije zadosti ugodne pogoje. Za ta primer se zato istočasno

Razpisuje služba ravnatelja,

ki jo lahko dobi le strokovno popolnoma izobraženi reflektant, zmožen potrebne denarne jamčevine, ki dokaže s prilogami, naštetimi v členu 12 zakona o državnih uradnikih uradni list št. 86 z dne 12. 9. 1923 in referencami, da je že popolnoma samostojno skozi daljšo dobo uspešno in neprekarno vodil v tehničnem, knjigovodstvenem in komercijelnem pogledu lesno veleindustrijo.

Ravnatelju bi se plača določila po dogovoru. Isti bi se moral v pismeni prošnji, ki jo je vložiti tudi do 24. 6. 1929 obvezno izjaviti, da bi nastopil službo najpozneje v 14 dneh po dobljenem dekretu.

Ravnateljstvo mestne hranilnice v Kočevju,
dne 12. junija 1929.

Robert Ganslmayer, m. p., predsednik. **Raimund Erker m. p.,** ravnatelj.

Kako sodi eden najstarejših in največjih avtopodjetnikov v Sloveniji o ekonomiji in kvaliteti Austro-Fiat avtobusov!

V posesti 6 omnibusov od različnih tvrdk odnosno zastopnikov istih sem prišel po preteku 1 leta do prepričanja, da so vozovi AUSTRO-FIAT pri našem prometu za naše ceste najbolj prikladni. Vsem svojim kolegom, ki imajo interes na tem, da si nabavijo vozove sposobne za vsak strapac, priporočam edino tvrdko, ki je tudi v vseh ozirih najbolj kulantna in to je tvrdka AUSTRO-FIAT.

Premnogo je podjetnikov, ki gledajo samo na to, da si nabavijo vozove za nizko ceno. To je zgrešeno. Današnji čas ne dopušča tega. Pregovor pravi: »Za malo denarja — malo kruha.«

Vsak, ki hoče dober voz — ki ga ne bo ovirala vsaka vremenska neprilika, naj kupi **svetovnoznani Austro-Fiat.** To zamore najbolje svetovati avtopodjetje Magister, ki poseduje že dva omnibusa in ima še enega naročenega za 40 sedežev in 25 stojišč, ki sta se izkazala v vsakem slučaju kot najbolj sposobna od vseh voz, kar jih imamo v prometu.

Zadnji dobavljeni voz porabi na **130 km 26 litrov bencina,** kar je najboljši dokaz ekonomije tega voza.

Glavno zastopstvo:
O. ŽUŽEK, Ljubljana, Tavčarjeva ul. 11

Avtopromet MAGISTER, Št. Vid.
Vsak posestnik AUSTRO-FIATA kakor tudi vozač Vam zamore podati iste reference!

CENE MALIM OGLASOM:

Za oglase, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva vsaka beseda 50 par. Če naj pove naslov Oglasni oddelek »Jutra«, je plačati posebno pristojbino 2 Din. Če pa je oglas priobčen pod šifro je plačati pristojbino za šifro 3 Din. Telefonske številke: 2492, 3492

Mali oglasi

Kdor hoče *da se mu pošlje po pošti naslov ali kako drugo informacijo tičočo se malih oglasov naj priloži v znamkah sicer ne bo prejel odgovora!* **2 Din**

CENE MALIM OGLASOM:

Ženitve in dopisovanja ter oglasi trgovskega in reklamnega značaja: vsaka beseda 1 Din. Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 5 Din. Vse pristojbine je uposlati obenem z naročilom, sicer se oglasi ne priobčujejo. Št. ček. rač. pri Pošt. hranilnici v Ljubljani, 11842.

Autopromet Ivan Čarman

naznanja slavnemu občinstvu, da si je nabavil dva nova moderna autobusa za prevažanje kopalcev **po gorenjski progi v Medno, Medvode, Reteče. — Stalna odvozna postaja: kavarna »Evropa.«** — Izletniki si morejo nabaviti tur- in retur karte v trgovini **»Doko«, Prešernova ulica 9 (na dvorišču).** Izletniškim družbam stavi na razpolago in po naročilu autobus po najnižji ceni.

Slavnemu občinstvu se priporoča **Autopromet Ivan Čarman.**

Službo dobi

Brivski pomočnik
dober bubi štucer dobi takoj stalno mesto. — Franc Vraničar, brivec — Škofja Loka. 21714

Delavec
samski, zanesljiv in trezen, z majhno kavcijo, dobi stalno službo v garaži za čiščenje avtomobilov. Predstaviti se v nedeljo ali delavnik od 6—7 zvečer pri Josipu Štupica, Slomškova ulica 6. 21711

Deklico
10—14 let staro, brez staršev, dobro vzgojeno in ki ima veselje do otrok — sprejmem. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Pridna in poštena«. 21773

Več pomočnic
kurjenih za fina francoska dela sprejme modni salon Mihalček, Lingarjeva ulica št. 2. 21694

Pošteno dekle
samostojno, sprejmem k 2 leti staremu fantku ki bi opravljala tudi druga hišna dela. Ona, ki stanujejo doma imajo prednost. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 21564

Uradnika (co)
z daljšo prakso v vseh pisarniških delih, sprejmemo. Pismene ponudbe je oddati osebno. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 21808

Izurjeno navijalko
takoj sprejmem v stalno službo. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 21756

Postrežnico
iščem za dopoldanske ure. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 21781

Mlinarja
ki bi znal tudi žagati in sam nekoliko popravljati v mlinu in na žagi, iščem za takoj. Imeti mora dobra spričevala. Plača po dogovoru. — Jos. Ocepek, Senožet 1, Sava ob južni železnici. 21770

Prvovrstno moč
za takojšen nastop, z znanjem slovenskega, nemškega in hrvatskega jezika, s dobrimi referencami — sprejmem. Prednost imajo osebe, verzirane v vodstvu blagajne in knjigovodstvu. — Ponudbe na naslov: E. Vajda, eksportna trgovina, Čakovec, Medjimurje. 21768

Pomožno pisarniško moč
moško ali žensko za štirimesečno sezono išče tovarniško podjetje za takoj. — Ponudbe z označbo službe, prakse ali tečaja — brez spričeval in z navedbo zahtevka pošlje na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Vesten 100«. 21806

2 dobri pletilji
sprejme takoj M. Pretnar, Podbrezje, Gorenjsko. 21676

Čevljar, pomočnika
za mešana dela sprejme takoj Franjo Kristan, čevljarstvo, Ljubljana VII — Celovška cesta štev. 81. 21816

Prvovrstno šlviljo
za izdelavo damskih oblek iščem. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Konfekcija«. 21831

Frizerko
ki dobro ondulira in manikira, sprejmem takoj, z vso oskrbo v hiši. — M. Corlić, frizer, Kraljevica — Hrv. primorje. 21822

Črkoslikarja
sprejme Tovarna vagonov v Smed. Palanki. Cenjene ponudbe na upravo tovarne vagonov v Smed. Palanki. 21824

Pleskar, pomočnike
mlade, vešče lopatenja — (špahtlovanja) in emajliranja, za dobo 4—5 mesecev sprejme Lj. Somogyi, Vinkovci. — Plača 6—7 Din. 21826

Zaslužek

Zastopnika za Slovenijo
za prodajo elektr. glavnika za sušenje las, iščemo za takoj. V poštev pridejo samo tisti, ki so v stanju proti takojšnjemu plačilu prevzeti odrejeno mesečno količino. Ponudbe na naslov: Rekord-Baby-Kolica, Zagreb, Preradovićeva 16. 21603

Pletilje
dobijo stalno delo na dom Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 21755

Dobre pletilje
dobe delo na dom. Naslov v oglasnem oddelku Jutra 21832

Pouk

Pozor, čevljarji
Zasebni tečaj za gg. čevljarje se vrši v mesecu juliju in avgustu. Poučevalo se bo prikrojevanje vzorcev in izdelovanje gornjih delov, praktično lepljenje čevljev, galoš ter gumij. izdelkov itd po novi metodi Ehkam in Ago. Pojasnila daje Josip Steinman, Ljubljana, Kolodvorska ul. 41. 137

Oblastveno koncesijonirana
šoferska šola
I. Gaberščik, biviši komisar za šoferske izpite, Ljubljana, Bleiweisova cesta 52. Praktične vožnje z modernimi avtomobili, teoretični pouk na podlagi najmodernejših pripomočkov Tečaji permanentni. 21812

Za ruski jezik
iščem učitelja. Ponudbe z navedbo honorarja na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Ruščina«. 21787

Službe išče

Pisarniška moč
izvrstna, išče mesta v banki, zavarovalnici ali pa pri kakem večjem podjetju. Izborem saldokontist — vešč več jezikov. Ponudbe prosi pod »Sposoben in spreten« na oglasni oddelek »Jutra« 21742

Mlad mož
ki govori in piše slovenski, nemški in hrvatski perfektno, z neoporečno preteklostjo, vesten, zanesljiv in priden, prosi za mesto skladiščnika, sluge, čuvaja ali kaj primernega. Cenj. ponudbe prosim na oglas. oddelek »Jutra« pod značko »Marljiv služabnik«. 21798

Kdo potrebuje hišnika - vrtnarja
oženjenega, brez otrok. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 21791

V knjigoveznici
iščem službo kjerkoli. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Knjigovezница«. 21782

Absolvent trg. akad.
vojaščine prost, z enoletno prakso, išče službo pri večji lesni tvrdki. Je popolnoma verziran in zmožen samostojno voditi lesno trgovino. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 21557

Boljša gospa
obupana, gre v pomoč gospodinjstvu ali podobno — tudi na deželo — četudi brezplačno. Dopise na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Tržačanka«. 21780

Krojaški pomočnik
ki zna tudi nemško, z dobrimi spričevali, išče službo. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 21786

Pletilja
z lastnim strojem ali brez istega išče službe. Sprejme delo tudi na dom. Naslov v oglasnem oddelku Jutra 21821

Mlad fant
pošten in izobražen želi službo sluge ali kaj primernega. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Vsem priporočljiv«. 21825

Prodam

Puhasto perje
razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg pr Din 38 kg Izkorietite priliko — dokler traja zaloga L. Brozović, Zagreb, Ilica 82, kemična čistilnica perja. 189

Moško kolo
(Dürkopp) dobro ohranjeno **in otroški voziček**
naprodaj na Valvazorjevem trgu 7/II — levo nasproti križevniške cerkve. 21730

Fijaker, koncesijo
konja, dva lahka voza in landaver prodam Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 21804

Okna in vrata
za visokopritlično hišo po nizki ceni naprodaj v Kamniški ulici 15. 21791

Jabolčnik
prvovrsten, 50 hl, tudi po 1 polovnjak proda R. Kunce, Fram pri Mariboru 21764

Motorna vozila

Avtomobil
dvosedežen, zaprt, v najboljšem stanju, z malenkostno uporabo bencina — poceni prodam Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 21011

Pohištvo

Opravo za specerijo
stelaže itd. takoj poceni prodam. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 21777

Les

Pozor, lesni trgovci
iščem odjemalca za orehov les. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 21766

Dijaška stanovanja

Učiteljska rodbina
sprejme za prihodnje šolsko leto mlajšega dijaka v dobro oskrbo ter pod strogo nadzorstvo Pomoč pri učenju brezplačna. — Naslov pove oglas. oddelek »Jutra« 20979

Za dijaka
tehn. srednje šole iščem stanovanje s hrano pri profesorju ali učitelju. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Strogo nadzorstvo«. 21767

Stanovanja

Solnčno stanovanje
v sredini mesta, obstoječe iz 2 sob. kuhinje in pritiklin, po mogočnosti tudi kopalnice, išče miren za konski par brez otrok. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Za 1. julij«. 21726

Stanovanje
5 sob in pritiklin takoj ali s 1. avgustom oddam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 21737

Stanovanje
2 sob, kuhinje in pritik'in oddam mirni stranki — če mogoče brez otrok, za takoj v Rožni dolini, v majhni vilj za 500 Din mesečno. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 21790

Stanovanje
dvosobno, kuhinje in pritiklin v mestu, kompletno renovirano, oddam takoj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 21805

Za stnaovanje
3 sob, kuhinje in pritiklin, v zelo dobrem stanju, v vili, 20 minut od sredine mesta iščem s 1. septembrom stranko. — Pojasnila daje g. Ferro med 10. in 11. uro dopoldne na tukajšnjem italijanskem konzulatu — Erjavčeva cesta 11 21833

Sobe

Zračno, svetlo sobo
7 minut od centra, z električno razsvetljavo oddam takoj Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 21728

Snažno sobico
za takoj ali s 1. julijem išče drž. uradnica. Dopise na oglasni oddelek »Jutra« pod »Snažnost«. 21800

Lepo sobico
oddam v novi hiši na Ilanski cesti 27. 21789

Kabinet
s separiranim vhodom oddam za 300 Din mesečno v lepi vili v Knafljevi ul. št. 13/II. 21743

Lepo mesečno sobo
separirano oddam eni ali dvema osebama v Knafljevi ulici 13/II. 21744

Majhno sobico
s posebnim vhodom, elektr. razsvetljavo, v sredini mesta oddam mirnemu stalnemu gospodu. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 21758

Sostanovalca
boljšega sprejmem v vso oskrbo. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 21809

Sobo
s posebnim vhodom, na neprometnem kraju, 10—15 minut od centra išče akademik v ceni 300—350 Din ali proti instrukciji iz fizike, matematike, kemije in latinščine. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Akademik«. 21813

Opremljeno sobo
z zajtrkom oddam 1 leto zastonj proti posojilu 3000 Din. Ponudbe pod »Julije na oglasni oddelek »Jutra« 21817

Dopisi

M. Z. M.
Ginjen od ljubkih besedi. Če mogoče svidenje ta teden, če ne, prihodnji. 21776

Kl.
Vedno s Teboj, ne žaluj. Piši odkrito, pridi čimprej! Danes povratek. — Vroče . . . Tem. 21810

V oglasnem oddelku »Jutra«
je dvignite sledeča pisma: Boljša bodočnost, Banja, Boljši, Cena, Cuteče erce 34, Dom, Dobro idoča gostilna, Dobra plača, Direktor, Dobra pletilja, Dvor Hubertus, Din 150.000, 2 osebi, Delavec, Diskreten, Dober zaslužek, Dobra prodajalka, Eksistenca zajamčena, Fant od fare, Gozdovi na Gorenjskem, Garancija, Gostilna 101, Glince 40, Hišnik 21.026, L. Jezeršek, Izguba izključena, J. M., Jadranka, Ingelen Radio, Iskrena ljubezen, I. G., Izobražena oseba, Ivo 15. junija, Ključavničar, Kuhinja, Krasno posestvo, Kuharica, Karakter intelekt Lekslkon, Lepa prilika 16, L. P. I., Lokomobila, 31. maj, Novoporočenca, Neomadeževana, Osamljenost, 3 osebe, Pomanjkanje znanstva, Parcela za vilo, Postrežba, Parcela Ig, Poletje, Radio zaslužek, Redka prilika 80, Rožna dolina, S 1175, Separirano, Stalni žagar, Solden 48, Sanje, Sidonija, Samostojna 21717 Sonja, Solnčna lega, Stalno mesto 7782, Stalen in dober zaslužek, Stalna služba 7815, S, Šiška, Takoj dobavno, Trgovec 21178, Tajnost, Točno 20316, Tiha sreča, Udoben stan, Ugodno sem kupil, Učenka 16, Ueoda ali slučaj, Vesten pomočnik, Voyageur, Vodna zgradba, Vestransko komerc. naobražen, Wanderer, Zlata jama, Zagreb 1, Zajamčena etvar, 20790, 7. 131, 333.

Glasbila

Klavir
za učenje prodam za 1500 Din. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 21796

Živali

Psi
Naprodaj so mladiči od nemške kratkodlake Diane Mitras J. R. P. 29 B in iz Risa J R. P. 9 A Dr. Janc, Kranj. 21774

Več zajcev
boljše pasme radi selitve prodam. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 21807

Močan osel
z nosilno opremo naprodaj Zelo pripraven za planinske koče. Uprava posestva Travna gora, pošta Sodražica. 21814

Dva dobermana
mlada in lepa psa, že nekoliko dresirana, ki sta se vzlic svoji mladosti že udeležila zasledovanja nevarnega roparja, prodam. — Rujavi eliši na ime »Jakopin«, lepo črn pa na ime »Pumpere«. Cena primerna Na ogled v Stični ali pa v St. Vidu pri Stični. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 21827

Suhe gobe
Kupuje SEVER & Ko Ljubljana

Stroji

Ključavničarji!
Prodam vretensko stiskalnico 45 mm (Spindelpresse) in stružnico, oboje za kovine. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 21705

Obrt

Entla in ažurira
takoj Matek & Mikeš, Ljubljana Dalmatinova 13 — Vezenje oblek Stenski prti predtiskani 10 Din 76591

Srečke I. razreda so prispele

Žrebanje se vrši dne 8. julija

Naročite srečke takoj pri

L. Pevalek, Židovska ul. 4

✝

V neizmerni žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest o nenadomestljivi izgubi našega iskreno ljubljenega, srčnodobrega brata, oziroma svaka in strica, gospoda

Ivan Böhm

posestnika umetnega mlina

kateri je v četrtek, dne 13. junija 1929 ob ½ 4 zjutraj po dolgi in potrpežljivo prenašajoči bolezni, previden s tolažili svete vere, v 55. letu starosti, svoje neumorno in za občo blaginjo posvečeno življenje v Bogu mirno končal.

Pogreb nepozabnega pokojnika se vrši v soboto, dne 15. junija 1929 iz hiše žalosti na pokopališče v Framu.

Sv. maša zadušnica bo darovana dne 17. junija 1929 ob 6. uri zjutraj v župnijski cerkvi v Framu.

Fram, dne 13. junija 1929.

Karolina Pučelik, Adelheid Jöbstl, sestri. — **Friedrich Pučelik** in **Alois Jöbstl,** svaka. — **Miroslav Pučelik, Erich** in **Kurt Jöbstl,** nečaki **Edita Meschitz,** nečakinja.

✝

V globoki žalosti naznanjamo, da je naša ljubljena mati, stara mati, teta, tašča in svakinja, gospa

Klara Tarman

roj. Kosch

vdova skladiščnega mojstra drž. žel. in posestnica

v četrtek, dne 13. junija 1929 po dolgi mučni bolezni, previdena s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspala. Pogreb drage pokojnice bo v soboto, dne 15. junija ob 17. uri iz hiše žalosti, Mulgajeva ulica št. 15 na pokopališče sv. Križa.

Ljubljana VII, dne 13. junija 1929.

GLOBOKO ŽALUJOČI OSTALI.

✝

Zadruga mlinarjev in žagarjev okolica Maribor v Framu javlja s tem žalostno vest, da je njen dolgoletni zaslužni načelnik, gospod

Ivan Böhm

industrijalec

danes dne 13. junija 1929 ob pol štirih zjutraj preminul. Pogreb dragega pokojnika se bo vršil dne 15. junija 1929 ob 16. uri iz hiše žalosti Fram št. 64 na tamkajšnje pokopališče

Čast njegovemu spominu!

Fram, dne 13. junija 1929.

Načelstvo.

Iščemo delavce

vešče delaboracije municije, ki so se s tem poslom že bavili med vojno. Javiti se je osebno ali pismeno z dokumenti o sposobnosti. Državljani SHS imajo prednost. Nastop takoj. Javiti se je

Podružnici »Montana«, Kralja Petra ul. 62.

Strešna opeka

patent BOHN, VINKOVCI, zastopnik:
„MATERIJAL“ dr. z o. z., Ljubljana,
Dunajska cesta št. 36 Telefon 27-16

✝

Tvrdka VIELHABER & BÖHM, tovarna olja v Framu naznanja, da je njen družabnik, gospod

Ivan Böhm

posestnik umetnega mlina

v četrtek dne 13. junija 1929 ob ½4. zjutraj od svojega delapolnega življenja za vedno odpoklican.

Pogreb nepozabnega se vrši v soboto dne 15. junija 1929 ob 16. uri iz hiše žalosti v Framu.

Obdržali ga bodemo v zvestem spominu.

Maribor - Fram, 13. junija 1929.

Vielhaber & Böhm.

G. Th. Rotman:

Gospod Kozamurnik in njegov avtomobil

61.

To je bilo preveč za srditega Kozamurnika. V njegovi nesreči se mu je še smejal!

»Grdoba, prestanite že s svojim hi, hi, ha, ha!« je zarjovel. »Náte svojo mazarijo, nesite jo sami domov!« To rekši je toli silovito udaril slikarja s pokvarjeno sliko po glavi, da mu je nalik ovratnici obvisela okoli vratu. Nato je sedel v svoj avtomobil in se odpeljal domov.

Michel Zévaco 149

V krempljih inkvizicije

Zgodovinski roman.

Še vojnika, ki sta stražila na tistem kraju, sta ji dokazala svoje občudovanje s tem, da sta jo spustila na ono stran vrvi, kjer je imela malce več prostora in zraka. Sedla je na stolec, ki ji ga je nekdo galantno ponudil — sam Bog si ga vedi, odkod ga je vzel v tisti gneči — in sedla nanj še vse bolj graciozno od plemenitih dam na kraljevem pomolu. Nič sile ji ni bilo!

Če bi si bila bolj pazno ogledala galantne kavalirje, ki so jo obdajali, in prav tako tudi vojnika, ki sta jo bila toli ustrežljivo spustila na udobno mesto, bi se bila ustrašila njihovih sumljivih obrazov. Te postave, ki so se vzlic hudi vročini skrbno zavijale v velike, obledele in ogoljene plašče, bi jo bile morda vznemirile. In če bi bila mogla videti njihove dolge rapirje in ogromna bodala, ki so jim tičala za pasovi, bi se bil njen nemir gotovo izpremenil v grozo.

Ta groza bi bila prikipela na višek, če bi bila videla njihovo pomežikavanje med seboj in žareče poglede, ki so jih pasli na njej kakor na plenu, ki se bo zdaj-zdaj zvijal v njihovih trdih pesteh...

Toda Giralda je bila vsa srečna, da je dobila tako dober prostor, in ni ničesar opazila. Torero, ki bi jo bil neutegoma opozoril na pretečo nevarnost, pa je imel na žalost preko glave opravka drugod...

Pardaillan je bil ostavil gostilno okoli dveh. Pričetek bikoborbe je bil napovedan za tretjo uro in tako je imel uro časa, da prehodi pot, ki bi jo bil izlahka zmogel v četrt ure.

Za njim je stopal menih, ki se dozdevno ni menil za plemiča pred seboj, sodeč po vnemi, s katero je prebiral jagode svojega ogromnega molka. Le zdaj pa zdaj je na kakem vogalu, ovinku ali križišču dveh ulic opazno pomignil prosjaku, vojniku ali redovniku, ki je stal tam, nakar se je ta odzval z enakim znamenjem in jadrno odhitel v neznano smer.

Pardaillan je stopal brez naglice tja v en dan. Vraga, saj je imel časa ko smeti! In bil je gost samega kralja, ki ga je bil osebno povabil! Nedvomno ga je že čakal sedež, kakršen se spodobi poslaniku Njegovega Veličanstva Henrika Francoskega!

Na to, kar je bil doživel po vabilu, na svoj nastop z Rdečebradcem, na Espinosovo svarilo in na sovraštvo princese Favste, ki ga je bila med tem že živega zazidala in bogme ni bila kriva, da ji je ušel — na vse to in še na marsikaj drugega ni vitez niti pomislil.

Še mnogo manj je v tem trenutku mislil na ošabnega vojvodo di Ponte-Maggiore, kateremu se je bil zameril v Parizu. To, da je bil vojvoda med tem dospel v Sevillo in se dvobojeval z Montaltom, mu je bilo enako neznano kakor dejstvo, da sta se kardinal in vojvoda po svojem krvavem spopadu pobotala v imenu svoje skupne mržnje do Pardaillana.

Mislil je samo na nekaj: na to, da bo sin dona Carlosa, ki ga je bil tolikanj vzljubil, danes gotovo potreboval pomoči njegove roke...

Stopal je brez naglice in brez skrbi. Vendar pa je bistro gledal okoli sebe in neprestano držal roko na ročniku svojega meča.

Časih se je z dozdevno malomarnostjo ozrl. Toda menih, ki je drsal za njim, je bil videti tako zatopljen v svojo molitev, da vitez ni mogel zaslutiti v njem vohuna.

A kdo ve? Kdo je vobče kdaj vedel, koliko je ura pri Pardaillanu? Gotovo je, da še ni bil pet minut na ulici, ko je jel zdajci vohljati okoli sebe kakor lovski pes, če začuti divjačino.

»Oho!« je pomislil. »Po boju diši!«

Kakor bi trenil, je bilo pozabljeno vse, kar mu je vzlic brezskrbnemu videzu morda vendarle rojilo po glavi. Spomnil se je Favstinih odredb na nočnem sestanku.

»Vraga,« je dejal sam pri sebi, »mislil sem, da gre za navaden napad. Zdaj vidim, da je stvar veliko resnejša!«

S kretnjo, ki se je od dolge vaje skoro ni več zavedal, si je zategnil pas in potipal, ali mu je meč dovolj zrahljan v nožnici. Tedajci pa je obstal sredi ulice.

»Glej, glej,« je osuplo zamrmral, »kaj pa je to?«

»To« je bil njegov rapir.

Spominjamo se, da je bil izgubil svoj meč, ko je skočil v sobo z umetnim tlakom. Ko je potlej pobijal Centurionove ljudi, ki jih je bila Favsta poslala v boj proti njemu, je bil pobral meč, ki ga je eden izmed njih izgubil ter ga po končanem boju odnesel s seboj.

Kadarkoli je človek v tistih časih prijel za orožje, je doslovno zaupal svoje življenje zanesljivosti njegovega rezila. Vsa spretnost in vsa moč sta bili zaman, če se je jeklo zlomilo. Bojna pravila še nikakor niso bila tako stroga kakor danes ta dan in razorožen borilec je bil toliko kakor mrtev: nasprotnik ga je smel brez usmiljenja zabosti, ne da bi mu bil kdo očital nepoštenost v borbi. Lahko si tedaj mislimo, kako važno je bilo, da si nosil samo preizkušeno orožje!

Pardaillan je posvečal svojemu orožju uprav ganljivo skrb. Ko se je tistikrat vrnil v gostilno, je bil postavil osvojeni rapir v kot, z namenom, da ga kasneje preizkusi. Nato si je brž poiskal iz svoje zaloge drugi zanesljivi rapir.

V tem trenutku pa je sredi ulice nenadoma opazil, da je rapir, ki mu je visel ob boku, prav tisti, ki ga je bil sinoči pobral in postavil v kot.

»Čudno,« je zamrmral. »Kako sem mogel biti tako raztresen?«

Ne meneč se za ljudi, ki so hodili mimo njega, je potegnil meč iz nožnice, upognil rezilo, dolgo obračal rapir na vse strani ter naposled mahnil z njim po zraku, da je zažvižgalo.

»Oho,« je dejal, čudeč se čedalje bolj, »prisegel bi, da to ni tisti meč, ki sem ga pobral pri gospe Favsti. Ta se mi vidi lažji.«

Nekaj časa je ugibal, toda ni se mogel spomniti.

»Ne,« je rekel nato, »nikogar ni bilo v moji sobi. In vendar... kako naj si to razložim?...«

ZAKAJ JE KAROSERIJA,

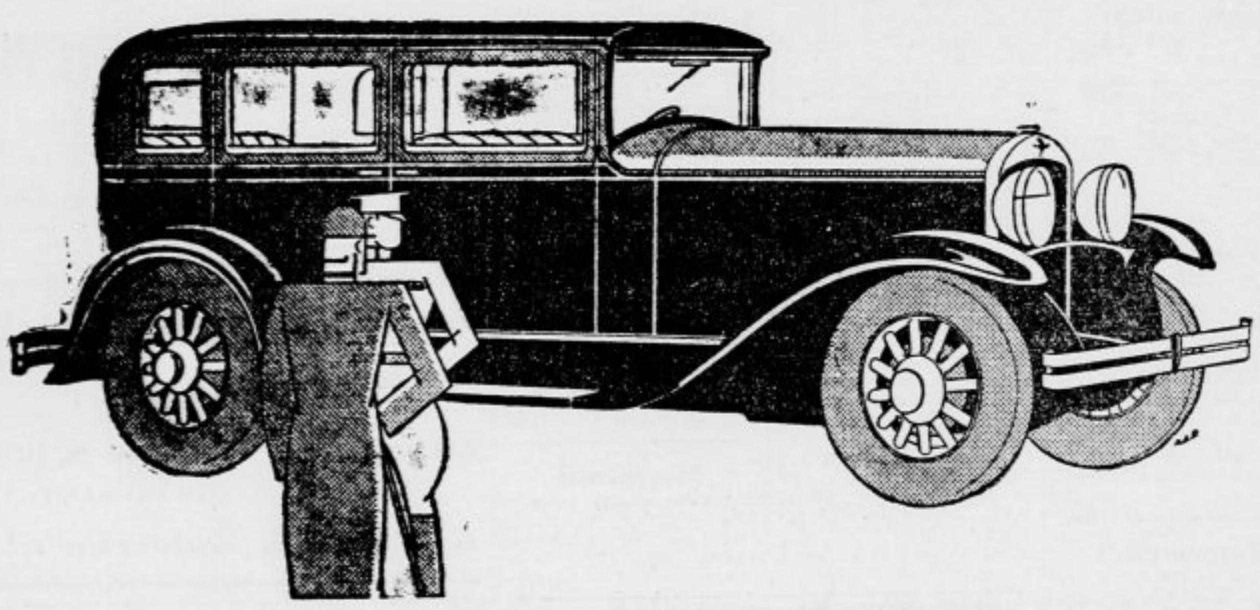

KI SE SESTOJI SAMO IZ ENEGA DELA, TAKO BREZŠUMNA TRDNA IN PROSTORNA?

Ako ste eden izmed dobrih poznavalcev avtomobilov, ki si hoče ogledati karoserijo novega Dodge Brothers Viktory Six-a, morate paziti pri tem dobro na to, da je napravljena samo iz enega dela, — močna, čvrsta. Niti tisoči in tisoči kilometrov ne morejo škoditi njeni brezšumnosti in njeni zunanjosti. Pazite pri tem na to, kako je chassis vdelana, koliko je celi voz pridobil na trdnosti in kako velikopotezno je odmerjen prostor za vsakega pasažirja. Pridite na naše razstave. Prepričajte se o tem preokretnem napredku v grajenju karoserije — še danes. Pokazali vam bomo del za delom in dokazali da je to voz, ki je prostorniji, tišji in izdržljivejši, kod vsaki, ki ste ga imeli do sedaj.

PRIDITE IN PREISKUSITE NOVI

DODGE BROTHERS SIX

Generalno zastopstvo za Jugoslavijo: Automobilska radnja VELAUTO

Filijala ZAGREB, Gundulićeva 7 — Sekule Zecevića BEOGRAD, Dečanska 23 — Filijala SKOPLJE, Kej 13. Oktobra 5

DODGE BROTHERS' MOTOR CARS, DIVISION OF CHRYSLER MOTORS, DETROIT, MICHIGAN

5 CHEVROLET, rablj. osebnih avtomobilov, v ceni od Din 20.000.— do	Din 35.000.—
OAKLAND, 50 HP, 6 cil., 5-sedežni, odprti,	» 88.000.—
FIAT, 501 Sport. 4sedežni, nove gume, nova streha in novo DUCO ličan,	» 32.000.—
ROLAND PILLAIN, 35 HP, 4 cil., 4sedežni sport touring	» 35.000.—
ANSALDO, 35 HP, 4 cil., 4sedežni odprti,	» 40.000.—
ANSALDO, 35 HP, 4 cil., 6sedežni odprti,	» 50.000.—
ITALA, 24 HP, 4sedežni,	» 32.000.—
PEUGEOT, 24 HP, 4sedežni, s spremenljivo karoserijo kot tovorni ali kot osebni	» 27.000.—
PEUGEOT, 4-15 HP, mali poltovorni, dvosedežni, z novo pnevmatiko,	» 19.000.—
PEUGEOT, 30 HP, mala 4sedežna sportna tipa	» 30.000.—
CITROEN, 24 HP, 4sedežni, v dobrem stanju	» 25.000.—
AUSTRO FIAT, 35 HP, 4 cil., 6sedežni,	» 15.000.—
AUSTRO DAIMLER, z dvojno karoserijo, zaprto in odprto, 6sedežni, 65 HP, 6 cil.,	» 45.000.—
S. A. M., sportni dvosedežni, 30 HP, 4 cil.,	» 20.000.—
RENAULT OMNIBUS, 16sedežni, model 1928, 35 HP	» 52.000.—

5207

Vozovi v vozovno pripravnem stanju, s deloma že plačanimi taksami za letošnje leto

Informacije daje:

V. & M. Barešič & Co., Ljubljana

DUNAJSKA CESTA 12,

glavno zastopstvo CHEVROLET avtomobilov

Uradnika

z večletno pisarniško prakso v lesni stroki in znanjem srbohrvaščine, nemščine in po možnosti tudi italijanščine

sprejme za takojšnji nastop

lesna industrija na Gorenjskem. Ponudbe s točnimi navedbami dosedanjega službovanja na pošt. predal 153, Ljubljana.

L. MIKUŠ

Mestni trg št. 15

Tvornica dežnikov, zaloga sprehajalnih palic

Zastonj Vam pošljemo na ogled eno številko ilustrirane revije

Domači prijatelj

in

Naš obzor

Pišite dopisnico na upravo, Ljubljana, Miklošičeva c. 13. 6838

Oprema za oljnati mlin

obstoječa iz 2 hidravličnih stiskalnic s sesalkami, mlini, rešetkami itd., v obratu v Avstriji, dobro ohranjena, naprodaj. — Ponudbe na Oelmühle Irrasch in Treibach (Oesterreich). 7883

Mestne zastopnike

za prodajo manufakturnega blaga na obročno odplačevanje, išče v tej stroki vodeča tvrdka za sledeča mesta: Kamnik, Kočevje, Konjice, Kranjska gora, Murska Sobota, Novomesto, Podčetrtek, Vrhnika. — Velik stalen zaslužek zasiguran. Reflektanti z lastnim obrtnim dovoljenjem, garancije zmožni, naj pošljejo pismene ponudbe pod šifro »Velik zaslužek« na ogl. odd. »Jutra«. 7886

Več sposobnih zidarjev

išče za dobro akordno delo

Stavbna družba d. d. LJUBLJANA, Vrtača štev. 5

Prometni zavod za premog d. d.

LJUBLJANA

prodaja po najugodnejših cenah in

samo na debelo — samo na debelo

Premog, domači in inozemski, za domačo kurjavo in industrijske svrhe.

Kovaški premog vseh vrst

Koks, livarniški, plavžarski in plinski.

Brikete.

Prometni zavod za premog d. d., Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 15/I.

Krajevna bratovska skladnica v Ljubljani razpisuje mesto

zdravnika

za zdravljenje članov v Litiji.

Pismene ponudbe z navedbo dosedanje prakse ter zahtevkov je poslati najkasneje do 1. julija 1929 Upravi bratovske skladnice v Ljubljani, Turjaški trg 1. 7885

Ksilolitni tlak

polaga „MATERIJAL“ dr. z o. z., Ljubljana, Dunajska cesta št. 36.

Originalno

Jugobanat-patent-moko

proizvajajo jedino

ZJEDINJENI PAROMLINI D.D. BJELOVAR

VARUJTE SE IMENUSLIČNIH POTVORB!

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojzij Novak. Vsi v Ljubljani.